

סיפר הג"ר אליעזר כהנמן שליט"א,
שפגש אותו יהודי זקן באמריקה ואמר לו:

כשנולדת, בדיוק
ישבתי עם סבך
(הרב מפוניבז')...
ואמר לי "בא
נשתה לחיים,
לרגל הברית של
נכדי הראשון",
ומיד שאלתי
אותו הכי צד
לא חזר לארץ
להשתתף בשמחה
החשובה!?!

לקראת שבת מלכתא

פנינים לפרשת תזריע תשפ"ד | גליון מס' 426 | סיפורים ופנינים מרתקים | לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

סיפר הג"ר אליעזר כהנמן, שפגש אותו יהודי זקן באמריקה ואמר לו, כשאתה נולדת אני בדיוק ישבתי עם הסבא שלך (הרב מפוניבז')... הסבא שלך אמר לי בא נשתה לחיים, כעת זה הברית של הנכד שלי, שאלתי אותו, יש לך כזה ברית ואתה לא נוסע להיות בברית?!... ענה לי, אני אמרתי להם שאיחרתי את המטוס... אני לא רציתי להיות בברית ואני אגיד לך למה...

הגה"צ רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א על המחשבות והמידות המיוחדות של גדולי ישראל

אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר (יבב)

שמעתי סיפור מאד מעניין מהג"ר נחום נבנצל, שסיפר לו חתנו של הג"ר אליעזר כהנמן מפוניבז'.
הסבא, הרב מפוניבז' איבד את כל המשפחה שלו בשואה, נשאר לו ס"ה בן יחיד, רבי אברהם זצ"ל, וגם הוא התחתן מאוחר בנסיבות אותם הימים, וסוף כל סוף נולד לו נכדו הראשון הג"ר אליעזר שליט"א. השמחה גאתה, והרב מפוניבז' באותו זמן היה בחוץ לארץ והוא לא השתתף בשמחת הברית. רק למחרת הוא הגיע...
וסיפר הג"ר אליעזר, שפגש אותו יהודי זקן באמריקה לפני הרבה שנים ואמר לו, כשאתה נולדת אני בדיוק ישבתי עם הסבא שלך... הסבא שלך אמר לי בא נשתה לחיים, כעת זה הברית של הנכד שלי, שאלתי אותו בפליאה, יש לך כזה ברית, אחרי כל האסון הנורא, ואתה לא נוסע להיות בברית?!...
אמר לי הסבא שלך, אני אמרתי להם שאחרתי את המטוס, אבל זה לא נכון... אני לא רציתי להיות בברית ואני אגיד לך למה... יש לי בארץ הרבה חברים ואני אהיה חייב להזמין אותם לברית. אחד החברים לא זכה להקים משפחה אחרי השואה, אם הוא יצטרך להיות בברית והוא יראה שזכיתי אפילו בנכד - זה יהיה לו קשה מאד לעכל את זה והוא יצטער. אני לא יכול לגרום לו כזה צער... עדיף לי להישאר פה...
אתם מבינים מה זה... אדם שאיבד את כל המשפחה (!) וכעת הוא

רואה בני שילשים, הוא רואה שממשיך הדור שלו, אבל מה יהיה עם השני...
והוא הוסיף דבר מעניין, שהחזון אי"ש היה הסנדק. והחזון"א אחרי הברית ביקש לקרוא ליולדת, תשמעו איפה הראש של גדולי ישראל... החזון"א הגדול... הוא מבקש ממנה לחזור לבית חולים, ולמחרת כשיבוא הרב מפוניבז', שתהיה לו הרגשה טובה שלכל הפחות הוא הוציא אתכם מהבית חולים!... שיהיה לו את ההרגש הזה שיש לו נכד חדש... תראו על מה חושבים גדולי ישראל... על מה חושב הרב מפוניבז', ועל מה חושב החזון אי"ש... רק על השני...

כשאדם חושב על עצמו אז הוא קטן!

הרב מפוניבז' גם כשהוא הקים את ישיבת פוניבז' הגדולה, הוא הקים מיד את ה'בתי אבות'. והיו תקופות - כך סיפר בנו רבי אברהם זצ"ל - שהיה ממש חשש שיתמוטטו... לא היה לו כסף לשניהם, בקושי לשיבה היה לו אך הוא לא הסכים לוותר... צריך לחשוב גם על הילדים האומללים האלו... היום יש כמה תלמידי חכמים מופלגים שצמחו בזכות הבתי אבות ההם...

אני רוצה לספר לכם סיפור: בשבת (פרשת זכור), בישיבת 'אמרי משה' בירושלים דיבר בחור בסעודה, בחור בן עליה צעיר.

הוא סיפר להם סיפור (בצורת שירה) היה פעם אברך מתמיד גדול שכל היום ישב ולמד בכלל מהבוקר ועד הערב... אשתו נתנה לו את האפשרות ולקחה על עצמה את עול הבית. באחד הימים האברך הרגיש לא כ"כ נעים שהוא לא עוזר כלום בבית, הוא ביקש מאשתו תעשי לי טובה, תתני לי להרגיש טוב... את אף פעם לא מבקשת ממני כלום, יש לנו ליד הכולל חנות מכולת וירקות, תרשמי לי מה לקנות ואני אקנה... כך גם לי יהיה שותפות קצת ועזרה בבית.

אמרה לו אשתו - אין בעיה, אני אחשוב מה לכתוב ואשים לך מחר פתק בכיס החליפה, למחרת, בהפסקה הקטנה בכלל, האברך מוציא את הפתק וכתוב שם 'שליש אדומים שני ירוקים'... הוא לא הבין מה זה... הוא מתקשר לאשתו, מה התכוונת?... שלישי עגבניות ושני מלפפונים... טוב, הוא קנה, ואח"כ הביא הביתה, הוא הרגיש טוב...

למחרת הוא אומר לה גם היום תכתבי לי משהו, זה לא קשה לי... הוא מוציא אח"כ את הרשימה, מה כתוב שם?... 'שתי קופסאות ושתי שקיות'. הוא לא מבין מה כוונתה... הוא מתקשר שוב לאשתו, למה ירמוזון דברייך?... שתי קופסאות גבינה, ושתי שקיות חלב. הוא קנה והביא לביתו.

ביום השלישי, הוא כבר בטוח שהיום זה יהיה כתוב נורמלי... אבל הוא רואה כתוב 'שני חומים ושני סגולים'... מה זה?... הוא מתקשר הביתה, והיא מסבירה לו, שני תפוחי אדמה ושני בצלים סגולים... הוא חוזר הביתה ואומר לה, תגידי, מה המשחקים האלו... אי אפשר לכתוב לי ברור!?!...

אני לא צריכה לא עגבניות, לא מלפפונים,

ואז הבחור באמרי משה שר להם את התשובה של האשה, (בניגון של 'שלום עליכם') ('בעלי היקר, לא חסר לי דבר, רק שאתה תתקשר'... זה מה שרציתי. אני לא צריכה לא עגבניות, לא מלפפונים, לא בצלים, ולא תפוחי אדמה. רציתי סך הכל שתתקשר אלי...')

ואז הוא המשיך ושר להם... אדם מקבל מהקב"ה פעם אדום, פעם ירוק, פעם סגול, פעם קופסאות... והוא לא מבין מה הקב"ה רוצה ממנו... אבל תשמע, הקדוש ברוך הוא עונה לך... 'בני היקר לא חסר לי דבר, רק שאתה תתקשר'... וזה מה ששרו אח"כ בישיבה כל השבת זכור...

הקב"ה לא רוצה שום דבר, הוא רוצה אותך... הוא רוצה שתדבר איתו... הוא רוצה שתהיה קרוב אלי... הבחור הנ"ל עשה את זה מאוד יפה ומרגש...

עכ"פ הקב"ה נותן לנו את הזמנים האלו, לא חסר לי שום דבר, רק שאתה תתקשר... אני רוצה רק לטובתך... תתקשר אלי... אני מתגעגע אליך... וזה עצמו סיבה לשמוח שמחה שאין לה שניה...

אני ברוך ה' מנוסה באסיפת כספים לצדקה...

אני ברוך ה' קצת מנוסה באסיפת כספים לצדקה... כשאתה בא, עד שהגביר מוכן בכלל לראות אותך, וגם כשהוא מסתכל, רוב הגבירים הם עם סבר פנים רציניות, אתה חושב עשר פעמים איך לדבר איתם, ועד שהוא מחליט כמה הוא נותן לך...

והקב"ה - אין רגע שהוא לא איתך... "הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל"... עשרים וארבע שעות הוא פנוי לכל אחד ומיד, אין תורים, אתה נכנס בין רגע... והקב"ה אומר לך "הרחב פיך - ואמלאהו!"

רק פעם אחת בחיים זה קרה לי, שהגביר ה"ה שלמה גרוס זכרוננו לברכה לחיי העוה"ב נתן לי צ'ק פתוח ואמר לי תכתוב בפנים כמה שאתה רוצה... אצל הקב"ה לכל אחד הרחב פיך ואמלאהו!!! תכתוב לי צ'ק ואני חותם לך!!! כמובן, רק אם זה לטובתך, והקב"ה כבר יודע מה לטובתך... איזה אושר יש ליהודי... "כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו כה' אלוקינו בכל קראינו אליו"... למי יש את זה?...

סיפור מעניין סיפר לי הגאון רבי נחום נבנצל שליט"א, (בשם אביו) שהיה בחתונה ומרן הרה"ר רבי דוד פוברסקי זצ"ל היה המסדר קידושין, והגיע לשם גם מרן רה"ר זיע"א והוא קיבל ברכה. ואז מרן הרה"ר שואל את רבי דוד פוברסקי, איך אתה מרגיש?... אמר לו רבי דוד, אני כבר מאד זקן... העיניים שלי לא רואות טוב, הרגליים בקושי סוחבות, ויש לחץ דם וכו' אבל ה'אני' שלי מרגיש טוב! סיים רבי דוד.

יש אדם שהאני שלו זה העיניים והאזניים והרגליים, והגוף, אז כשהוא לא מרגיש טוב האני שלו לא מרגיש טוב. אבל רבי דוד האני שלו זה הנשמה. הוא מסתובב עם גוף שנדבק אליו עד מאה ועשרים, והגוף הזה סובל, אבל האני שלו מרגיש טוב!!!

פעם ביקשו בעלי בתים מהגאון רבי ירוחם ליבוביץ שיגיד להם דרשה, הם מאד הפצירו בו... אמר רבי ירוחם משל למה אנחנו דומים... היה בן אדם שרכב על סוס. באמצע הדרך הסוס השתגע, התחיל לקפוץ, לדהור, להשתולל... הרוכב שעליו נחבט מכל הכיוונים וכמעט עף החוצה... הוא זעק בבהלה הצילו! הצילו! עבר שם פיקח אחד שאמר לו אתה לא הסוס... אתה על הסוס... תקפוץ! תרד מהסוס... שהסוס ישתגע לבד...

אמר רבי ירוחם... אנחנו זה הנשמה. יש לנשמה סוס שמוליך אותה - הוא הגוף, והוא משתגע... אבל מה איכפת לך מה שהוא רוצה, שהסוס ישתגע לבד, אתה לא הסוס, תעזוב אותו... ה'אני' שלי זה הבית מדרש, זה הנשמה... ונשמה שנתת בי טהורה היא!

ונסיים במה שפתחנו - בני היקר אני לא רוצה שום דבר - - - רק שאתה תתקשר!... ואל הקב"ה מתקשרים עם תורה ועם תפילה, הוא מחכה לנו... ואז אנחנו זוכים שהוא ימשיך לעשות לנו נפלאות. ונזכה לראות בקרוב בריבוי כבוד שמים, אמין!

(באדיבות מערכת 'ארחות חיים' גליון 372 פרשת צו תשפ"ד)

אחד התלמידים בישיבת סלבודקא ניגש לראש הישיבה, הגאון ר' אייזיק שר, ושאל אותו: "יש לי בעיה גדולה! יש לי תאוה בלתי נשלטת לספר לשון הרע! בפרט סיפורים כאלו שאף אחד לא יודע! הרי זה כל כך מתוק, ממש זיס, צוקער, והתאוה הזאת בוערת בי כמו אש.

הגה"צ רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל, על החטאים הגדולים וכפרתם

בְּדָד יֵשֵׁב מְחוּץ לְמַחֲנֵה מוֹשְׁבּוֹ (יגמ"ו)

ואמרנו רבותינו מה נשתנה משאר עומאים ליטב בדד? האויל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לחשטו ובין איש לרעהו, אף הוא יבדל (קמ"ו)

כתוב בספרים הקדושים שבזה שמוציאים רע מהפה, גורמים לכך שגם המקטרג פותח את פיו, וגם הוא מתחיל לדבר רע, לקטרג ולגרום לצרות קשות.

יש הבדל גדול בין חטאי הדיבור לבין החטאים האחרים. בכל החטאים יש צורך לעשות איזשהו מעשה, ולו הקטן, כדי לעבור על האיסור. כדי לעבור על "איסור בורר" בשבת צריך להוציא עצם קטנה מתוך הדג. אבל בחטא לשון הרע אין צורך לעשות כל מעשה! אדם יכול לשבת, לא לעשות כלום, ולדבר...

מצד אחד חטאי הדיבור כה חמורים, עד כדי כך שהגמרא אומרת (ערכין טו ע"ב) "כל המספר לשון הרע - מגדיל עוונות כנגד שלוש עבירות: עבודת כוכבים, גילוי עריות ושפיכות דמים". מצד שני כל כך זמין וקל לחטוא בחטאים אלו. לא צריך, כאמור, לעשות כלום, בסך הכל לדבר כמה מילים ולגרום לחורבן נורא! ובפרט בעידנא דריתחא, שישנה סערת רגשות, מהומה - שם המילים משתלחות "בלי חשבון!"

נורא נוראות!

לפעמים מתערב גם "לשם שמים". אז הופכות המילים ל"מצוה"... כל מילה - מצוה...

נורא ואיום! ה"מצוות" גורמות לחורבן נורא!

לשון הרע - עבירה כל כך חמורה, וכל כך קל לעבור עליה! מהי העצה?

דורשי רשומות אומרים: "והובא אל הכהן" - עלינו לגשת אל הכהן, אל הכהן הגדול מאחיו, אל ה"חפץ חיים" וללמוד את ספרו "שמירת הלשון". זוהי העצה להתחזק ולא לחטוא בחטאי הדיבור.

האדמו"ר מגור הזקן אמר: "מעיד אני עלי שמים וארץ, שהיה לי שינוי לטובה בזה שלמדתי את הספר של ה"חפץ חיים".

אחד התלמידים בישיבת סלבודקא ניגש לראש הישיבה, הגאון ר' אייזיק שר, שהיה געואלדיגער מחנך, צדיק גדול, חכימא דיהודאי, ושאל אותו: "יש לי בעיה גדולה! יש לי תאוה בלתי נשלטת לספר לשון הרע! בפרט סיפורים כאלו שאף אחד לא יודע! הרי זה כל כך מתוק, ממש זיס, צוקער, והתאוה הזאת בוערת בי כמו אש. אם

הרבה יכול לתת לי עצה איך להתגבר על זה ולא להיכשל?" נענה ראש הישיבה ואמר לו: "אביך היה אצלי לפני שבועיים והתעניין עליך. הוא עשה עלי רושם נהדר, ממש אפיינער מענטש. רציתי לשאול אותך האם גם עליו, על אבא שלך, יש לך תאוה לדבר לשון הרע?"

- "לא", השיב התלמיד. "על אבא שלי אין לי תאוה לדבר לשון הרע". - "והאם אתה מרגיש שאתה עומד בפני 'נסיון' כשאתה לא מדבר עליו? האם אתה מרגיש שאתה "מתגבר" על תאוה כשאתה נוצר את פִּיךְ ביחס אליו?"

- "לא! ביחס לאבא שלי אין לי כל תאוה לדבר. זה אפילו לא 'נסיון' בעבורי". - "מדוע? האם לאבא שלך אין חסרונות?"

- "אין אדם ללא חסרונות. גם לאבא שלי יש חסרונות, ובכל זאת אין לי כל תאוה לדבר עליו. ולא זו בלבד אלא אם אשמע מישהו שידבר עליו לשון הרע - לא יתן לי הדבר מנוחה, ולא אוכל לישון כל הלילה". - "תנסה להסביר לי, מדוע? במה שונה הוא מכל אדם אחר?"

- "על אבא שלי אני לא רוצה לדבר! אני אוהב אותו! וכשלא רוצים לדבר - לא מדברים".

- "אם כן אתה בעצמך נתת עצה נפלאה איך להתגבר על התאוה ולא לדבר לשון הרע על הזולת: תאהב אותו! אם תאהב אותו - לא תרצה לדבר עליו! וכשלא רוצים לדבר - לא מדברים".

"יש לי פשט בסטייפלר, מדוע אינו נזקק למכשיר שמייעה, הלא ל'קריאת התורה' יש לו מי שיצעק את קריאת התורה לתוך אוזניו, לדבר עם אנשים אינו רוצה, מי שזקוק לעצתו וברכתו לו את בקשתו על גבי פתק, ודי בכך"

מרן הגרי"ש אלישיב זיע"א על הנהגותיו וגדלותו של בעל ה'קהילות יעקב'

הסטייפלר היה גדול עשרות מונים מן ה'קהילות יעקב'

כיוון שעסקנו במרן בעל ה'קהילות יעקב' זיע"א, איננו יכולים להמנע מלהציג מספר סיפורים מגודל ההערכה וההערצה שרחש רבינו כלפי מחותנו מרן הסטייפלר זיע"א.

עיקר ידוע הוא בעולם הישיבות, שישנם מרבתינו האחרונים שכתבו ספרים, ומידת גדלותם וגאונותם משתקפת מספריהם באופן מדויק. אם תרצה למדוד את גודלו של המחבר לך אצל ספריו ומשם תכיר את אישיותו הגדולה, משום שכשהעלה המחבר את חידושו על הנייר, העתיק כביכול את מציאותו על גבי הנייר, וכל הלומד את דבריו הרי הוא כמו רואה לפניו את דמות דיוקנו הרוחנית של המחבר.

לעומת זאת ישנם ספרים הגדולים ממידת מחבריהם. הא כיצד? המחבר, שהיה קטן ממידת ספרו, התאמץ למעלה מכוחותיו עד שהוציא מתחת ידיו יצירה מופלאה וגדולה, אולם אותה יצירה אינה מגלמת את מהותו של המחבר, שבמציאות הוא קטן מן הדמות המשתקפת מספרו.

ברם, ישנם מחברים שמידת גדלותם וגאונותם בלתי נתפסת. אותם מחברים אף חיברו ספרים, אולם היתה להם סיבה מסוימת

"וְאִם יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן" (ויקרא י"ג, כ"ו)

בהזדמנות מיוחדת אמר רבינו: "יש לי שלושה ויכוחים עם הסטייפלר! בשניים אני מבין את שיטתו, אם כי אני סבור אחרת, ואילו בשלישי אני יורד לסוף דעתו".

"הסטייפלר, כבד שמייעה, חירש לגמרי באזנו אחת, ובאזנו השנייה הוא בקושי שומע. נוסף על כך, כמעט ואינו רואה בעיניו. כדי ללמוד הוא צריך לקרב את עיניו לגמרא עצמה. כמו כן, שרדי הוא בבני ברק, עיר שהחום וההבל רבים בה, והוא עצמו יושב ולומד בחדר שכמעט ואין האוויר נכנס לתוכו. הסטייפלר רוצה להתרחק מן העולם הזה ולא ליהנות ממנו מאומה, משום כך הוא אינו משתמש במכשיר שמייעה, אינו קונה לעצמו משקפיים, ומסרב להתקין מאוורר או מזגן בחדרו.

אני איני סבור כך. לדעתי, אם אפשר ללמוד יותר טוב בעזרת מכשיר שמייעה ומשקפיים, אין צורך להימנע מהם. כמו כן, אם אפשר להתרכז טוב יותר בלימוד התורה כשיש בחדר מזגן, הרי שאין לסרב להתקין אותו. לדעתי, כל דבר בעולם הזה, שיכול לעזור ללימוד התורה, אפשר להשתמש בו, שהרי זו תכליתו ולשם כך הוא נוצר, ואילו הסטייפלר סבור שיש להתרחק כליל מכל שייכות עם ענייני העולם הזה".

המשיך רבינו בדבריו: "יש לי פשט בסטייפלר מדוע אינו נזקק למכשיר שמייעה, שהרי לשם מה זקוק הוא לחוש השמייעה? הלא ל'קריאת התורה' יש לו מי שיצעק את קריאת התורה לתוך אוזניו, לדבר עם אנשים אינו רוצה, מי שזקוק לעצתו וברכתו לו את בקשתו על גבי פתק, ודי בכך.

הסיבה שאינו מתקין מאוורר או מזגן בביתו היא, משום שבשבת אין מספיק כוח חשמלי בגנרטור של שבת כדי להפעיל גם מזגן, ואינו רוצה מדין עונג שבת שביום חול יהיה לו יותר נוח מבשבת. אולם בעניין כובד הראייה, איני יורד לסוף דעתו הגדולה. הלוא אם ירכיב משקפיים יוכל באמצעותם ללמוד בצורה נוחה יותר".

אנו, אנשים קטנים השקועים בעולם הזה ונהנים ממנו לשם הנאה, אין לנו אלא לעמוד ולהתבונן בשלושת ה"ויכוחים" הללו, כאדם העומד בשיפולו של מגדל ענק ומרים ראשו כלפי מעלה, וככל שמביט ומסתכל, ככל שמרים ראשו כלפי מעלה, כך קולט שהוא עדיין רחוק מלקבל "מושגים" במהותו ובגודלו של המגדל.

או מטרה מסוימת שבעבורה חיברו את הספר. לרוב כתבוהו למען זיכוי הרבים, ולכן לא כתבו את כל אשר בלבם, הם צמצמו בדבריהם וכתבו באופן שהוא פחות בהרבה מדרגתם האמיתית. ישנם הטועים וחושבים שגדלותם של מחברים אלו היא זו המשתקפת מתוך ספריהם, ושזהו גבול גדלותם וגאונותם, עד שאינם יודעים שהמחבר גדול עשרת מונים מספרו.

כשכתבתי את סדרת ספרי 'קהילות יעקב' השתדלתי לכתוב אותו באופן שיהא מובן ללומדים

כך אמר רבינו פעמים רבות, כששוחח אודות גדלותו של מרן הסטייפלר: "העולם טועה בו, בסטייפלר. סבורים הם שיעקר גדלותו של הסטייפלר הנה הגדלות הנגלית בסדרת ספריו 'קהילות יעקב', ולא היא. הסטייפלר היה גדול עשרות מונים מן ה'קהילות יעקב', שהרי, כשכתב הסטייפלר את ספריו, צמצם את גאונותו ואת גדלותו העצומה, והעלה על הכתב רק את אשר יכול לזכות ולהאיר עיני בני הישיבות, אולם כשאני דנתי עמו רבות בסוגיות שונות ובעניינים רבים, הייתי יוצא באופן קבוע עם כאבי ראש מרוב ריכוז... כזו גאונות!!!"

מי שלמד אי פעם סימן שלם מן הספר "קהילות יעקב" והתפעל עד בלי די מגדלותו ומגאונותו של המחבר, ידע נאמנה שלא נתגלה לו אפילו שמץ מבבואת המחבר, שהיה גדול עשרת מונים מחיבורו. ידוע בעולם הישיבות אותו מעשה במחבר גאון וגדול מופלג בתורה, שנכנס אל מעונו של מרן הסטייפלר וספרו הגאון בידו. הספר היה מורכב ממערכות חידושים גאונים ועמוקים שלא כל מוחא סביל דא! גער מרן הסטייפלר באותו גאון מופלג בתורה ואמר: "למי אתה כותב את הספר הזה? למי אתה מייעד אותו? הלוא מי שנמצא בדרגה כזאת שיכול ללמוד בספרך, מסוגל לחדש מערכות כאלו בעצמו. למי, אם כן, אתה מחבר את ספרך? כשכתבתי את סדרת

ספרי 'קהילות יעקב' השתדלתי לכתוב אותו באופן שיהא מובן ללומדים, כמה טרחות ויגיעות טרחתי והתייגעתי בכל מילה ומילה שאני מעלה על הכתב, שתהא כתובה באופן קל ושוטף, שתהא מובנת ללומדים ושלא יצטרכו לטרוח ולהשקיע מזמנם בהבנת דבריי".

מרן הסטייפלר היה גדול עשרות מונים מן הדמות הנשגבה המשתקפת בסדרת ספריו "קהילות יעקב", עד שסבר רבינו שעולה הוא בגדלותו על כל גדולי דורו.

אחד ממקורבי רבינו שאלו בהזדמנות מיוחדת: "על מי מגדולי הדור אפשר לברך את ברכת 'שחלק מחכמתו ליראיו'?"

נענה רבינו מיידית: "על הסטייפלר ועל רבי משה פיינשטיין!"

(מתוך 'גדולה שמושה' - הגאון רבי צבי ויספיש שליט"א)

האם מברכים שהחיינו על קניית משקפיים?

ומה אם קנית חולצה חדשה?

"בא אחד ושאל אותי, "מה אבא שלך עושה בזמן שהוא מתפלל שמונה עשרה...". זה לא יכול להיות שלהתפלל שמונה עשרה לוקח יותר משעה... אמרתי לו, מה אתה רוצה ממני? שאל את אבא"

שיחה מיוחדת מהגה"צ רבי בן ציון גוטפרב שליט"א
ראש ישיבת תורת ה' ומראשי קהילת 'המתמידים', על כח התפילה

איש צרוע הוא (יג מד)

הבעל הטורים אומר בפרשתנו דבר מאוד יסודי וחשוב, שכל אחד צריך לשים לב אליו. נאמר בפרשתנו "איש צרוע הוא, טמא הוא, טמא יטמאנו הכהן בראשו נגעו" (פרק יג פ' מד), והבעל הטורים מגלה לנו שיש קשר בין המילה 'נגעו' הכתובה כאן, לבין ה'נגע' הכתוב בתפילת שלמה המלך, שם מתאר שלמה המלך, מצבים שונים בהם אנשים באים להתפלל, ומבקש מהקב"ה שיענה לכל תפילותיהם.

וכך אומר שלמה שם (מלכים א - ח לח) "כל תפלה כל תחנה, אשר תהיה לכל האדם, לכל עמך ישראל אשר ידעון איש נגע לבבו, ופרש כפיו אל-הבית הזה - ואתה תשמע השמים".

מסביר הבעל הטורים, בכמה מילים בודדות רעיון עמוק וחשוב מאוד: "בתחילת העניין צריך שידע נגעו ויטהר ממנו בתשובה, קודם שיתפלל".

כלומר, כשאדם בא להתפלל לפני הקב"ה, הוא צריך להפעיל רגע את הראש, לחשוב מה הולך להתחולל פה. אתה בא לדבר עם מלך מלכי המלכים, ואתה יודע בנפשך שלא שמעתו בקולו באופן הרצוי במשך השעות האחרונות. פה היה איזה הרהור של גאווה, פה היה איזה לשון הרע'לה קטנצ'יק, ברכת 'שהכל' חטופה שנאמרה בלי כוונה מספקת וכו', ואחרי כל זה אתה מגיע, נעמד לפני מלך מלכי המלכים אשר מלוא כל הארץ כבודו ורואה ומביט ויודע כל מעשיך מיום יצירתך ועד היום הזה, שלוש פסיעות אחורה, שלוש פסיעות קדימה ו... מתחילים לבקש... חננו מאיתך, השיבנו, סלח לנו, ראה נא בעניינו...

בעיקרון זאת חוצפה נוראה לבקש משהו מהקב"ה אחרי שלא שמענו בקולו. אלא מה? הקב"ה נתן לנו מתנה נפלאה ו'תשובה' שמה. והמעלה בתשובה היא שאפשר לעשות אותה בהרהור, אפילו בהרהור קצר, ממש רגע כמימריה ומיד לאחריו אפשר להתפלל. זה מאוד קל, אבל זה גם מאוד קשה, כי זה מחייב לעתיד, ותשובה אי אפשר לעשות רק מן השפה ולחוץ, זה חייב להיות הרהור של חרטה פנימית עמוקה.

אנשים מחפשים סגולות

אנשים מחפשים סגולות בכל קצווי תבל, שני וחמישי ושני, ארבעים

פעמים רצופות, עם מניין של תלמידי חכמים, בשעה התשיעית של השנה התשיעית ועוד הרבה מאוד סגולות, אבל כאן הבעל הטורים מגלה לנו סוד נפלא... הרהור תשובה! קודם להכיר בנגע, בחטא, להתחרט עליו ולעשות עליו תשובה, ולאחר מכן התפילה כבר פועלת בשמי מרום באופן שונה לחלוטין.

יש שמכניסים את הפשט הזה גם בפסוק שאנחנו אומרים תמיד לפני שמונה עשרה "ה' שפתי תפתח", רבש"ע, סלח לנו על החטאים עוונות ופשעים שלנו, כדי שתהיה לנו אפשרות לפתוח את השפתיים לפניך בתפילה. כי מי שחטא לפני המלך, אינו יכול אפילו לפתוח את פיו כדי לבקש ממנו בקשות.

דמעות היו זולגות כמו מים

אבי מורי, הגאון הצדיק רבי יצחק דוד גוטפרב זצ"ל, היה יהודי של תפילה. הוא התפרסם בכל ירושלים כמי שתפילותיו נאמרות בהשתפכות הנפש גדולה מאוד. כשהוא היה נעמד להתפלל שמונה עשרה, ידענו שזה סיפור שיכול לקחת גם שעה וחצי, ובכל מקרה זה לא ייגמר בפחות משעה. כך היה מתפלל בשחרית, במנחה ובמעריב, יום יום, שעות על גבי שעות היה משקיע בתפילה, דבר יום ביומו, ותפילתו היתה בלהט, בתחינה מופלאה. דמעות היו זולגות כמו מים,

אתה יודע בכלל מה אתה מבקש? אמרת פעם אחת תודה רבה על מה שכן קיבלת? על כל החלקים האחרים בגוף שעובדים כמו שצריך כבר זכרת להודות? אוי אוי, כואב לך הגב, חשבת על זה שחוץ מהגב יש עוד אלפי חלקים בגוף שפעילים בצורה תקינה ואתה לא זוכר בכלל שהם קיימים? קודם אומרים תודה על מה שקיבלנו, מכירים הכרת הטוב, מי הוא זה שעשה את כל אלה? הקב"ה! כמה טוב הוא, כמה רחום וחנון, כמה אנחנו חייבים לו!

"אחרי כל ההקדמה הזאת אפשר להתחיל ולהיכנס לבקשות. רפאנו ונרפא, בבקשה, אני רוצה שגם הגב לא יכאב לי! ואז מבקשים בצורה יפה, מפרטים בפני הקב"ה כמה זה חשוב לנו, כמה אנחנו נהיה אסירי תודה אם הוא יקבל את התפילה - כמו שאתה מבקש טובה גדולה מחבר שלך ואתה גם מסביר לו למה אתה זקוק לה וכמה זה יעזור לך... ולאחר מכן מבקשים גם על החברים והאנשים האחרים שזקוקים לרפואה, וכן על זה הדרך..."

"עכשיו תגיד לי אתה", אמר אבא לאותו יהודי, "האם אתה יכול להתפלל כך 'רפאנו' בפחות מעשר דקות??? זה ברור שכזה 'רפאנו' לוקח לפחות עשר דקות ואפילו רבע שעה. ומיד לאחר מכן מגיעה 'מסכת ברכת השנים', וגם היא לוקחת רבע שעה... אז איך אתה רוצה שאסיים את תפילת שמונת עשרה בפחות משעה???"

זכורני מעשה שהיה פעם בלילה שלפני יום הכיפורים

זכורני מעשה שהיה פעם בלילה שלפני יום הכיפורים, אור לט' תשרי, בא אליו בחור אחד שהיה מקורב אליו והיה בא לשמוע ממנו פעמים רבות דברי התחזקות.

"מחר בלילה יום כיפור", אמר הבחור לאבא, "אני רועד מפחד. אני מרגיש שאני לא מוכן בכלל ליום הקדוש, איך אשא פנים ואיכנס לבית הכנסת ביום הקדוש כשאני נראה כמו שאני נראה..."

אבא תפס אותו ביד, ואמר לו: "ממה אתה מפחד? מיום הכיפורים? הרי יום כיפור יהיה רק מחר, בעוד כ-24 שעות. אתה יודע מה יש לך עוד להספיק קודם לכן? יש עוד יום שלם עד אז! הנה, עכשיו הולכים להתפלל 'מעריב'... אתה כבר מוכן ל'מעריב'? אתה כבר בטוח שתצליח לכוון בברכת 'אבות' בשמונה עשרה, שבלי זה לא יוצאים ידי חובת תפילה? אתה כבר יודע מה אתה עומד לבקש בברכת 'אתה חונן', שיש לך פנאי לחשוב על מה שיקרה מחר בערב? "עד יום כיפור יש לנו עוד מעריב, שחרית ומנחה... זה המון! קודם תתעסק עם מה שלפניך, ורק אחר כך תתפנה לחשוב על מה שיהיה לאחר מכן..."

אין לו היכרות עם העולם הזה של הסגולות והקמיעות

מאחר ויצא שמו כמי שמתפלל מעומק הלב, היו באים אל אבא וצ"ל אנשים ומבקשים ממנו שיתפלל עליהם ושייתן להם סגולות

כל כולו היה שקוע בתפילה, לא שמע ולא הרגיש בשום דבר שקרה סביבותיו עד שסיים את התפילה ופסע לאחוריו שלוש פסיעות. פעם בא אלי יהודי אחד ושאל אותי, "מה אבא שלך עושה בזמן שהוא מתפלל שמונה עשרה... למה זה לוקח לו כל כך הרבה זמן?". אמרתי לו שאבא מכוון בתפילה, הוא מכוון ומתדבק במילים הקדושות ולכן זה לוקח לו זמן רב כל כך.

אבל לא נחה דעתו בהסבר הזה. הוא אמר לי שהוא עשה חשבון ובדק שגם מי שיגיד כל מילה ב'שמונה עשרה' בקצב איטי מאוד יגיע לרבע שעה, או עשרים דקות לכל היותר. זה לא יכול להיות שלהתפלל שמונה עשרה לוקח יותר משעה.

אמרתי לו, ידידי, מה אתה שואל אותי? הנה אבא שלי חי וקיים, גש אליו ותשאל אותו בעצמו, מה אתה רוצה שאני אגיד לך, אני רואה אותו מתפלל בדיוק כמו שאתה רואה.

הוא אכן ניגש לאבא וצ"ל ושאל אותו, הרב גוטפרב, איך זה יכול להיות שלוקח לכם כל כך הרבה זמן להתפלל? האם אתם מכוונים בכוונות האר"י או כוונות הרש"ש?

אבא השיב בשלילה. לא ולא, הוא מכוון כוונות פשוטות, פירוש המילים בלבד.

נו, שאל היהודי, אם כן למה זה לוקח זמן רב כל כך??? הוא ניסה להתחמק, נתן לו הסברים שלא סיפקו אותו והיהודי הזה לחץ ולחץ, עד שלבסוף אמר לו אבא, "הסכת ושמע ידידי. מצורת השאלה שלך אני מבין שאתה חושב ששמונה זו חטיבה אחת של תפילה. נעמדים, מתפללים על כל העניינים ומסיימים..." "אבל אתה טועה. שמונה עשרה זו לא חטיבה אחת, אלו 19 מסכתות שלמות! יש 'מסכת אבות', ולאחר מכן 'מסכת גבורות', ואז 'מסכת קדושת ה', ולאחר מכן 'מסכת הדעת'.

הלבלב מפריש אינסולין באופן טבעי, בלי שמישהו היה צריך ללמד אותו

"לכל מסכת יש פתיחה, דברי ריצוי והכנעה, לאחר מכן יש בקשה ולבסוף חתימה. בכל מסכת ומסכת צריכים שתהיה גם הודאה... אם אנחנו מדברים על מסכת 'רפאנו' לדוגמה, אז אנחנו קודם כל צריכים ליזכר שהקב"ה ברא לנו את הגוף בשלימות נפלאה, כל כך הרבה מערכות שונות שפועלות בתוך הגוף באופן אוטומטי ומסונכרנות זו עם זו בחיבור נפלא, הראיה, והעיכול, ומחזור הדם, והנשימה, והשרירים, וחילופי החומרים, ומבנה העצמות עם הסחוס שביניהן, והגידיים ומערכת הלימפה, וכלי הדם... זה לא נגמר. כל אלו פועלים בלי שאנחנו שמים לב, אם לא היה כואב לנו ואם לא היו מתמודדים לפעמים עם 'כשלים במערכת' כביכול, לא היינו יודעים בכלל כמה היא מפותחת וכמה היא מיוחדת. יש לנו איברים בגוף שאנחנו בכלל לא יודעים על קיומם, והם עושים את תפקידם נאמנה, הלבלב מפריש אינסולין באופן טבעי. בלי שמישהו היה צריך ללמד אותו או להכשיר אותו לכך. וזה נמשך שנים..."

"ואז אתה בא בשמונה עשרה וצועק 'רפאנו ה' ונרפא'. תגיד לי,

להצלחה ולישועה.

הוא לא שכח מי הוא זה ואיזה הוא שהבטיח לו שתפילתו תועיל, ולכן הגיע לאבי מורי וביקש ממנו להיות הסנדק בברית לבנו שנולד בזכות ברכתו.

אבא הזדעק וסייר בתוקף. "לא!", הוא אמר, "בשום אופן. זה בכלל לא קשור אלי, אתה הוא זה שהתפלל בקבר רחל, אתה הוא זה שקרע את השמים בתפילות. אני לא עשיתי כלום, זה הילד של רחל אמנו, חפש לך סנדק אחר, שלא יטעו לומר שהילד הזה נולד בזכות ברכתי!".

פעם הוא כן נתן סגולה במקרה דומה

שפעם הוא כן נתן סגולה במקרה דומה אגב, מעניין לציין שפעם הוא כן נתן סגולה במקרה דומה. בא אליו יהודי ותינה צרתו בפניו שלא זכה לילדים. אבא שאל אותו היכן הוא מתגורר והוא השיב שהוא גר בכרמיאל, שאז לא היתה בה קהילה חרדית גדולה כמו היום.

שאל אותו אבי מורי, האם יש לכם צופר שבת שם בכרמיאל? והוא השיב בשלילה. נענה אבי ואמר לו, אם כן תעשה צופר שבת, ותזכה לבן זכר, בוודאות!

שמע היהודי לעצתו, עשה צופר שבת ואכן זכה לפרי בטן. הוא בא להודות לאבא, ואז הסביר לו אבי מהיכן לקח את הסגולה הזאת. "זה פסק ברור במשנה ברורה, סימן רנ"ו ס"ק ב' "ובקהלות גדולות מאד שא"א להכריז (על מועד כניסת השבת) נכון מאד שימצאו אנשים המתנדבים בעם לילך ולזרז בכל רחובות קריה, על דבר סגירת החנויות והדלקת הנרות, וכעת נמצא כן בכמה עיירות גדולות חבורות קדושות המיוסדות על השגחת השבת, ואשרי חלקם כי הם מזכים את ישראל לאביהם שבשמים, ויזכו עבור זה המתחזקים תמיד במצוה זו לבנים גדולי ישראל".

"כדי שיהיה לך בן גדול בישראל, אתה צריך קודם כל שיהיה לך בן", אמר לו אבא זצ"ל, "הנה, התחזקת בעניין זה של הכרזה על זמן הדלקת הנרות, וזכית לבן שבעז"ה גם יקוים החלק השני של ההבטחה של ה'משנה ברורה' שיהיה גדול בישראל - זה לא ה'מופת' שלי, זה 'מופת' של המשנה ברורה!".

הוא היה אומר שבעיקרון אין לו היכרות עם העולם הזה של הסגולות והקמיעות. הוא איש פשוט של תורה ותפילה, אין לו עסק בנסתרות. אבל מה שכן יש לו איזו כתובת אחת שכדאי לפנות לשם וזה בדוק ומנוסה שמי שעושה את זה זוכה לישועה למעלה מדרך הטבע, ממש רבים ניסו ונושעו.

למעשה זו כתובת שאפשר להגיע אליה ב-150 דרכים שונות, מעין 150 מספרי טלפון שכולם מגיעים לאותה הכתובת, ושם יש תמיד מענה. אף פעם לא מגיעים ל'תא קולי' או 'המנוי אינו זמין'. כל מי שפונה לשם מגיע ליעד בוודאות - מדובר בספר תהילים, בו יש 150 פרקים, שכל אחד ואחד מהם מחבר את האדם לקב"ה.

"תפתחו ספר תהילים", הוא היה אומר, "תגידו פרק תהילים ולאחר מכן תרימו עיניים לשמים ותבקשו מהקב"ה כל מה שלבכם חפץ. זאת הסגולה הטובה ביותר, ואין שום סגולה בעולם שהכוח שלה חזק יותר מספר תהילים - הדבר היחיד שיותר חזק מפרק תהילים, זה שני פרקי תהילים!".

פעם, בעת שהתפלל בקבר רחל, הגיע אליו יהודי ודמעתו על לחיו. הוא בא להתפלל כי הוא נשוי כבר כמה שנים ולא זכה לילדים. אנשים שמעו את בכיו וכאבו, ואמרו לו שיש כאן יהודי צדיק, רבי יצחק דוד גוטפרב, שיבוא לבקש ממנו שיתפלל עבורו...

אבא אמר לו "הגעת למקום הנכון", קבלה בידינו מהרב מבריסק זצ"ל, שמי שרוצה להיפקד בפרי בטן, יתפלל בקבר רחל, זה המקום המסוגל ביותר לעניין הזה, כי רחל אמנו עצמה היתה עקרה ונושעה בתפילה.

טען אותו יהודי, אם כן, נפלא הדבר. יתפלל כבודו עלי כאן בקבר רחל, שאזכה להיפקד בזרעא של קיימא.

אמר לו אבי, לא ולא! רחל אמנו היא אמא שלך בדיוק כמו שהיא אמא שלי, ואתה הבן שלה בדיוק כמו שאני הבן שלה. התפילות שלך יכולות לפעול כאן, אתה לא צריך אותי כמתווך, תתפלל מעומק הלב, תקרע את השמים בתפילה, ותזכה להיושע. בטוח אני באלה!!!

קצת יותר משנה זכו אותו יהודי ורעייתו להיפקד בבן זכר.

האם מברכים שהחיינו על קניית משקפיים?

"אם ימנו אותי לרב, אני כבר לא אוכל לישון על הספסל, זה לא מכובד שהרב ישן על ספסל ואני אצטרך לוותר על המנוחה הזאת בצהרים, או שאצטרך לצעוד את כל הדרך הביתה כדי לנוח קצת... לא חבל להפסיד את הפריז'ולגיה הזאת של האנשים הפשוטים שיכולים פשוט להניח את הראש ולישון קצת על הספסל"???

איש 'דרשו' הרב דוד לובין משרטט קווים לדמותו של אביו הגה"ח רבי יוסף אריה לובין זצ"ל, מנקה הדעת שבטבריה

אליעזר (לייזר) רוט

בשבועות האחרונים איבדה טבריה את אחד מכלי החמדה המופלאים שלה, הגה"ח רבי יוסף אריה לובין זצ"ל, שנולד לפני למעלה מ-83 שנה, ב"א תשרי תש"א, וחי כמעט כל ימי חייו בעיר הקודש טבריה. ועל כגון דא אמרו חז"ל (מגילה דף ו) "אוי נא לה אמרה רקת (טבריה), כי אבדה כלי חמדתה".

שוחחנו עם בנו הרה"ח ר' דוד לובין, פעיל נמרץ במיוחד בכל מפעלות 'דרשו', ואיש החסד בחסידות קרלין, על דמותו המופלאה של אביו זצ"ל

"לפני מספר שנים התהלכתי ברחובות ירושלים, ויצא לי לשוחח עם יהודי שלמד בישיבת סלונים לפני עשרות שנים", מספר הרב לובין. "פתחתי איתו שיחה, מאחר ואבי למד גם הוא בישיבה זו, והתעניינתי אם הוא הכיר את אבא... "אני הבן של ר' יוסף לובין", אמרתי לו, "הוא למד בישיבה באותה תקופה שבה אתה למדת". היהודי פתח עלי זוג עיניים ואמר לי: "מה זאת אומרת? אני הייתי בחור מן המניין בישיבה, ואילו הוא היה מגיד שיעור!"

"נדהמת. עשרות פעמים שמעתי מאבא סיפורים על ישיבת סלונים והתקופה בה למד בה, ואפילו פעם אחת הוא לא רמז לי שבעצם הוא שימש בה כמגיד שיעור מעת שהיה כבן 18 שנה ועד שהיה כבן 20 שנה, אז נקרא למסור שיעור בישיבת קרלין 'מתיתבתא דרבי יוחנן' בטבריה.

"התקשרתי לאבא שלי ובאתי אליו בטרונאיא... "אבא", אמרתי לו, "עשרות פעמים סיפרת לי על הלימודים שלך בישיבת סלונים ואפילו פעם אחת לא סיפרת לי שהייתי מגיד שיעור. למה העלמת את זה ממני?"

"אבא ענה לי בתימהון, הוא בכלל לא הבין את השאלה. "לא הבנתי מה אתה שואל. למה אני צריך לדבר ולספר על עצמי???"

"האמת, השאלה שלו היתה במקומה. הרי גדלתי אצלו והייתי צריך לחשוב לבד שזה בדיוק מה שהיה מצופה ממנו לעשות. הוא מעולם לא החזיק טיבותא לנפשיה, אף פעם לא חשב שמגיע לו שבח או כבוד כלשהו..."

"כשרצו פעם למנות אותו לרב בקהילה של חסידי קרלין בטבריה,

הוא סירב בתוקף. מה היה ההסבר שלו? הוא אמר שכיום הוא מגיע ללמוד בכלל בבוקר, ובצהרים אין לו כח לחזור הביתה, זאת הליכה לא פשוטה לאדם בגילו. אז מה הוא עושה? הוא נשכב על הספסל בירכתי בית המדרש ושוכב לנוח קצת, אחרי זמן מה קם וחוזר ללימוד.

"אם ימנו אותי לרב, אני כבר לא אוכל לישון על הספסל", אמר, "זה לא מכובד שהרב ישן על ספסל. מה זה אומר? שאני אצטרך לוותר על המנוחה הזאת בצהרים, או שאצטרך לצעוד את כל הדרך הביתה כדי לנוח קצת... לא חבל להפסיד את הפריז'ולגיה הזאת של האנשים הפשוטים שיכולים פשוט להניח את הראש ולישון קצת על הספסל???"

"פעם אחרת היתה סעודת מצווה גדולה בכלל סיימו מסכת, וביקשו ממנו שישב במזרח, בכל זאת הוא היה מבוגר מכל שאר האברכים בעשרות שנים. אבל הוא סירב בתוקף ואמר שזה לא משתלם לו: "אני יושב פה למטה עם החברים שלי, אוכל, מדבר איתם, צוחק איתם. אם אני אשב שם למעלה, זה לא יהיה מכובד להתנהג ככה,

אני סתם אסבול. הרבה יותר נחמד לי פה עם החברים".

חזרתי לחברים ואמרתי להם, אתם רואים? אמרתי לכם

"לפני כחמש שנים, היה בטבריה כינוס גדול שנערך על ידי 'דרשו', כינוס גדול עשו לכבודה של תורה ואליו הוזמנו כמובן גדולי הדור ורבני העיר. אבל טבריה נמצא רחוק והרבנים הגיעו באיחור ניכר, כך שבתחילת האירוע שולחן הכבוד היה ריק, והיה קצת לא נעים. 'ניגשו אלי כמה חברים מ'דרשו' ואמרו לי 'דוד, תעשה טובה, תכבד את אבא שלך שישב ב'מזרח', הוא יהודי תלמיד חכם, מכבדים אותו בטבריה יש לו הדרת פנים, זה ממש יכבד את האירוע..."

"אמרתי להם, חבל על המאמץ. אני מכיר את אבא שלי. הסיכוי שהוא יסכים לשבת שם אפסי! אין שום סיכוי. אבל הם לחצו עלי בכל זאת. ניגשתי לאבא ואמרתי לו, אבא, תעשה טובה בבקשה, הם ממש מתחננים, הרבנים מגיעים באיחור וזה מאוד לא נעים שיש כאן כזה קהל גדול ושולחן הכבוד עם נוכחות מאוד דלילה. בוא תשב שם קצת, לכבד את האירוע."

"אין צורך לומר שהוא דחה את ההצעה בשאט נפש, ואמר לי שאין על מה לדבר בכלל. חזרתי לחברים ואמרתי להם, אתם רואים? אמרתי לכם, אבא שלי לא ישב בחיים בשולחן הכבוד..."

"אבל אז אבא קרא לי, ושאל אותי במבט רציני מאוד: 'דוד, תגיד לי, זה חשוב לך שאשב למעלה, זה יעזור לך מול המעסיקים שלך ב'דרשו'...". אני הבחנתי שיש לה פה קצה חוט ומיד קפצתי ואמרתי לו "בוודאי שזה יעזור, מאוד יעזור. זה ממש יעשה לי טובה גדולה אם תשב בשולחן הכבוד..." הוא הרהר קצת ואז אמר לי "בסדר, באופן חד פעמי. בשבילך, כי אתה הבן שלי ואני רוצה שיהיה לך טוב, אני מוכן לעשות את זה ולשבת שם, אבל זאת הפעם הראשונה והאחרונה שאני עושה את זה, הבנת???".

"למעשה היה אבי מאנשי היישוב הישן בטבריה. משפחת לובין היא משפחה טבריינית שורשית ותיקה מאוד, ואבא היה מהשרידים האחרונים של הקהילה החסידית התוססת שחיה בעיר לפני שבעים שנה ויותר."

סיפר לי אחד האברכים הצעירים שם, שהיה 'חבר' של אבא שלי

"בהמשך הנוכחות החרדית בטבריה התדלדלה מאוד, והיו שנים רבות שהחיים החרדיים בעיר כמעט לא היו קיימים, על אחת כמה וכמה הקהילה החסידית שכמעט נכחדה. בקרלין השקיעו מאמצים גדולים כדי לשמר את הגחלת, הביאו בחורים מירושלים שילמדו בישיבה בטבריה, אתה הקימו בבית המדרש של הרה"ק רבי מנדלי מויטבסק זיע"א, לאחר שהרה"ק רבי יוחנן מקרלין זיע"א נטמן

בבית החיים הישן בטבריה, ורצו להקים ישיבה על קברו, סמוך ונראה לבית החיים.

"אבא שלי למד אז בירושלים, וכאמור התמנה לר"מ בישיבת סלונים, וכשהקימו את הישיבה בטבריה חיפשו מגיד שיעור קרלינאי שיוכל לעבור לגור לטבריה, כמובן שזה לא קל, ולכן הבחירה באבא שלי היה טבעית. הוא נשלף מישיבת סלונים והוחזר לטבריה, העיר בה התגוררו הוריו, ומאז הוא כיהן כמגיד שיעור בישיבה.

"לימים הוחלט לסגור את הישיבה ולפתוח במקומה כולל אברכים. הביאו קבוצה של אברכים מבוגרים מהמרכז, הם היו באים לטבריה ביום ראשון בבוקר, ולומדים שם כל השבוע, וביום חמישי בערב היו חוזרים כל אחד לביתו. כמובן שאז כבר לא היה צורך במגיד שיעור, ואבא הפך לאברך כולל מן המניין. מאז והלאה, הוא סירב בתוקף לכל מינוי ולכל משרה שהוצעו לו, ונשאר אברך כולל מן המניין.

"לפני למעלה כ-15 שנים, כבר לא היה עוד צורך להביא אברכים מהמרכז. הקהילה החסידית בטבריה התפתח באופן מיוחד במינו וכבר היה בה מספיק כדי למלא כמה וכמה בתי מדרש. הכולל הישן נסגר, האברכים חזרו כל אחד למקום מגוריו, ואבא נשאר שם בטבריה, עם הכולל החדש, אברכים צעירים ממנו בעשרות שנים, בגילאים של הנכדים שלו.

"לא זו אף זו, הוא תמיד היה רגיל ללמוד ש"ס וש"ע אורח חיים, הכולל החדש עסק ב'חושן משפט'. אבל אצל אבא זאת לא היתה בעיה. אם לומדים 'חושן משפט', יהיה זה 'חושן משפט'. הוא החליף את כל צורת הלימוד שלו, והמשיך להיות אברך מן המניין בכולל.

"יתירה מזאת, סיפר לי אחד האברכים הצעירים שם, שהיה 'חבר' של אבא שלי למרות שהוא צעיר ממנו ביותר מ-50 שנה, שלא פעם הם שמו לב שאבא זצ"ל החזיק בסברא כלשהי, והתפתח ויכוח ענק בינו ובין אחד האברכים, מה שיצר ריתחא דאורייתא והתחילו אברכים נוספים להתערב בשאלה אם כדבריו או כדבריו. אבא עמד על שלו כמו אריה, הציג את טענותיו והפריך את הטענות שכנגד, ואז הגיע ראש הכולל, הגאון רבי יוחנן טראוויס ילבחט"א, שגם הוא צעיר מאבא בכ-40 שנה, ואמר את דעתו. אם הוא אמר סברא שנוגדת את עמדתו, אבא היה משתתק באותו רגע, מכופף את ראשו ואומר טעית'... ראש הכולל סבור אחרת ממני... הפלא ופלא. הכבוד של ראש הכולל היה חשוב בעיניו עד כדי כך שהוא היה מפסיק להתווכח."

לאבא היה חברותא שלמד אתו במשך שנים רבות, ובמקצועו היה אופטיקאי

"בדבר אחד הוא כן היה משתבח. בכך שהוא החוליה המקשרת בין הקהילה החסידית ההיסטורית של טבריה, ובין הקהילה הנוכחית. הוא היה שריד לקהילה הישנה שכמעט נכחדה, והוא היה חלק מהקהילה החדשה שקמה 50 שנה אחרי, וכיום ב"ה פורחת ועולה בצורה מופלאה. הוא היה אומר על עצמו שהוא כמו 'עצם הלזו', שמובא שהיא העצם היחידה שנשארת מהאדם, וממנה הוא

הסכים שהיא תוותר על החדר שלה, אבל כשהיא לא היתה בבית, זאת היתה הבחירה הכי טבעית מבחינתו."

הוא אמר לחמי, אשריך, מצאת לך משפחה טובה

סיפור מעניין היה בשמחת ה'שבע ברכות' שלי. מורי חמי היה הגאון רבי שניאור דייטש זצ"ל, מנקיי הדעת שבירושלים. הוא היה קשור בלב ונפש עם מרן הבבא סאלי זצ"ל, ומחצרו של הבבא סאלי הוא הכיר גם את הראשון לציון רבי מרדכי אליהו זצ"ל, ששמר אתו על קשר גם הרבה שנים אחרי שהבבא סאלי התבקש לישיבה של מעלה.

"ב'שבע ברכות', הגיע הרב מרדכי אליהו, ומיד כשהוא ראה את אבא שלי, אמר לו "אה... אתה הבאת לי ספר תורה לפני 20 שנה!". "מה היה הסיפור? הרב מרדכי אליהו בא לטבריה יחד עם קבוצה של תלמידים, הם התפללו שחרית כוונתיקין, אבל לא היה להם ספר תורה, ולכן אחרי התפילה הלכו לחפש בית כנסת שיוכלו לקרוא בו בתורה. באותן שנים, לפני כ-45 שנה, לא היה כל כך קל למצוא בית כנסת פעיל בטבריה, הם באו לבית המדרש של קרלין, ובדיוק התכוננו שם להתחיל להתפלל. ביקשו שייתנו להם ספר תורה שיוכלו לקרוא, אבל אז קפץ שם מישהו ואמר מה פתאום, יש פה בית כנסת, אנחנו לא מוציאים כך ספר תורה סתם, שבו פה בצד ותמתינו, אנחנו מתחילים להתפלל, וכשנגיע לקריאת התורה תשמעו גם אתם.

אבא מאוד שמח על כך, וישב בבית בלילה בשעת לילה מאוחרת

"אבל אבא שלי בדיוק ראה את ההתגודדות, ניגש לשאול במה דברים אמורים וכשהוא שמע על כך הוא נזעק ואמר איזה מן דבר זה. מה פתאום! יהודים התפללו ותיקין ואנחנו נעכב אותם עכשיו שלא יוכלו לקרוא בתורה. חס וחלילה, הוא עמד על כך שיוציאו

המשך בעמוד 28

מתעורר לחיים בתחיית המתים.

"והאמת שהחיים בטבריה לא היו פשוטים באותן שנים. העיר בחלקה הגדול לא התנהלה בדרך התורה והיראה.

"לאבא היה חברותא שלמד אתו במשך שנים רבות, ובמקצוע שלו היה אופטיקאי. הוא הציע לאבא אינספור פעמים לעשות לו משקפיים, כי הראייה שלו לא היתה מאוד משופרת, אבל הוא סירב בתוקף, עדיף לסבול מקוצר ראייה בעיר כמו טבריה, הוא אמר, כשאני הולך ברחוב עדיף לא לראות כלום.

"בשנים האחרונות כבר נעשתה ראייתו כבדה מאוד, והוא נאלץ לקנות משקפיים, אז מה הוא עשה? הוא קנה שני זוגות! זוג אחד הוא החזיק בבית ועוד זוג בכולל, כך שברחוב לא רק שהוא לא הרכיב משקפיים על עיניו, אלא שהוא אפילו לא החזיק אותם בכיס, ברחוב הוא רצה להיות כמו עיוור ל"ע.

"עם זאת, זה לא הפריע לו לראות מה שכן צריכים לראות. הוא היה מכניס אורחים נפלא מאוד, ואצלנו זיכרונות הילדות עמוסים באורחים שונים ומשונים שהסתובבו בבית שלנו ושהיינו צריכים לפעמים להתחלק איתם באוכל כי לא היה מספיק לכולם, והיו צריכים לעשות כל מיני 'קומבינות' ולאחר פתרונות כדי שאף אחד לא יישאר רעב.

"אחת המקורות הגדולים של האורחים שלנו, היתה הטרמפיאדה שביציאה מטבריה. בדרך מהבית לבית הכנסת, ממש בכניסת השבת, אבא היה עובר בטרמפיאדה ובודק אם יש שם אנשים שומרי שבת שלא הצליחו למצוא טרמפ למחוז חפצם ונשארו תקועים בטבריה. פעמים רבות הוא מצא שם אנשים שפשוט נתקעו והגיעה שבת, הם היו אובדי עצות ולא ידעו מה לעשות. אבא היה לוקח אותם, מציע להם להתלוות אליו לבית הכנסת, ומארח אותם כל השבת, בסעודות, בלינה, בבית הכנסת. שירות מלא, לכולם היה מקום בביתנו.

הוא כל התפילה במתח פוחד ודואג, לא נעים לו לחפש מישהו שיארח אותו

"גם בשנים האחרונות, כשכבר לא היה לו כח ללכת את כל הדרך ברגל, הוא ביקש מאתנו שכשאנחנו הולכים לבית הכנסת נבדוק אם יש אנשים שאין להם איפה לאכול, ונזמין אותם לביתו. אבל הוא הזהיר אותנו שלא נשכח לבדוק את זה עוד לפני התפילה. "מי שנמצא בבית הכנסת ולא יודע איפה הוא יאכל, אינו יכול לשבת ברוגע.. הוא כל התפילה במתח פוחד ודואג, לא נעים לו לחפש מישהו שיארח אותו. לכן חשוב להזמין אותו עוד לפני התפילה, כדי שירגיש בנוח!

"ב'בין הזמנים' של הקיץ, אמא שלי שתבלט"א היתה נוסעת לפעמים ל'נופש' בירושלים לכמה ימים, יחד עם הבנות, ואנחנו נשארו עם אבא בטבריה. זכורני שפעם הגיעו אורחים לביתנו, ואבא פשוט יצא מחדר השינה שלו, והלך לישון במרפסת, כדי שלאורחים יהיה מזגן בחום הנורא של טבריה... כשאמא היתה בבית הוא כמונב לא

אבל הרב וינר היה אדם הכנוע לגדולי ישראל, ואם זה מה שרבי אהרן קוטלר מבקש ממנו, הוא לא שואל שאלות. נכנס עם רבי אהרן לרכבו ונסע לכיוון הבית הלבן בו שוכנת לשכתו של סגן הנשיא ונכנס פנימה...

הגאון רבי יחיאל צוקר שליט"א, מרבני ישיבת 'תורה בתפארתה', על מהות המצוות וההשפעה העצומה שלהן על הבריאה כולה

וביום השמיני ימול בשר עקלתו (יב ג)

שאל טורנסרופוס הרשע את רבי עקיבא איזה מעשים נאים של הקדוש ברוך הוא או של בשר ודם, אמר ליה של בשר ודם נאים. אמר ליה הרי השמים והארץ יכול אתה לנשות נאים מהם. אמר ליה לא תאמר לי בדבר שהוא למעלה מן הדברות שאין שולטין עליו, אלא דברים שהם מאוים בבני אדם. אמר ליה למה אתה מליים. אמר ליה אף אני יודע שעל דברים אלו אתה שואל ולכך הקדמתי ואמרתי לך שמעשה בשר ודם נאים משל הקדוש ברוך הוא. הביא לו שבבים וגלסקאות אלו מעשה הקדוש ברוך הוא ואלו מעשה בשר ודם אין אלו נאים. אמר לו הואיל והוא חפץ במילה למה אינו מהול ממעי אמו אמר לו לפי שלא נתן הקדוש ברוך הוא לישראל את המצוות אלא לכרך בהם. וכך אמר דוד (כ"ל אמרת ה' כרופה" ואומר) "אמרת ה' כרופה מגן הוא לכל החסידים בו". (ילקוט שמעוני, תזריע)

טורנסרופוס טוען שטענה ניצחת שאמורה להכניע את רבי עקיבא, לשאלתו נקדים:

כשלקתה רעייתו של מרן הגראמ"מ שך ז"ע בליבה, עברה ניתוח לב פתוח במחלקת לב החדשה בשיבא שבתל השומר, מנהל המחלקה שטיפל בה באופן אישי התמסר מאוד בכל מהלך הניתוח והאשפוז, כשעמדו להשתחרר, שאל אותו הרב שך במה הוא יכול להשיב לו על טובתו הגדולה.

ענה הפרופ' שהיות וכעת ממש הם חנכו את מחלקת הגניקולוגיה שנבנתה ביזמתו הוא מבקש להצטלם עם הרב על רקע הבניין, הרב שך הסכים, הוא הביא צלם, והרב שך נעמד עמו ואף סידר את עצמו כנאה להכרת הטוב...

לאחר שסיימו את הצילום שאל אותו הרב שך: האם יש לך רכב? והלה קפץ מיד, "ברור שיש לי! לאן הרב צריך לנסוע?" והרב שך השיב בחיכוך המתוק, "לא לא, אני מסודר, יש לי נהג שבא לקחתי. אני רק מבקש לשאול איזה מודל הרכב שלך?"

השיב הלה שרכבו הוא 'מודל 85' שאל אותו הרב שך, ובשנה שעברה איזה מודל היה לך, אמר לו 'מודל 84'...

שאל אותו הרב שך, ומה היה רע ברכב של המודל מהשנה הקודמת מדוע הוזקקת לרכב חדש?

ענה הפרופסור: "ראה כבוד הרב, בכל שנה משתדלים להוסיף חידושים שלא היו בעבר, למשל השנה הוסיפו כריות אויר להגנה במקרה של תאונה חלילה..."

ובשלושים שנה אלו האם ראית איזה שינוי בלב?

אחרי שהכין את הקרקע, הגיע הרב שך עם השאלה שהתכוון

לשאול מלכתחילה... "אמור לי כמה שנים אתה מנתח לב?", ענה לו 30 שנה! "ובשלושים שנה אלו האם ראית איזה שינוי בלב? היה איזה שדרוג, תוספות שלא היו קודם לכן?", "לא", השיב הפרופ' והוסיף, "אני מבקש ממך", אמר לרב שך, "אתה יש לך קשר עם אלוקים, אנה בקש ממנו שלא יעשה שום שינוי. הלב זה המכשיר הטוב ביותר, אין צורך לשנות כלום!!!"

אמר לו הרב שך, "רק רציתי שתשוב, כשהקב"ה מייצר דבר הוא לא זקוק לשום שינוי, הוא קיים כך מאז בריאת העולם, וזה המכשיר הטוב ביותר, כי הקב"ה הוא שלמות וכל מעשיו הם בשלמות הרצויה. רק במקום שבני אדם דוחפים ידיים שם לעולם לא יגיעו לשלמות, מה שהשיגו השנה לא השיגו בשנה שעברה, ומה ששיגו בעוד עשר שנים יעמיד בצל את המה שהשיגו היום".

וכאן נבין את עוצמת שאלתו של טורנסרופוס, הרי הבורא הוא שלימות וברור שמה שהוא בורא זה המשולם ביותר, מדוע א"כ היהודים מליים את עצמם, הרי זה השלימות, כפי איך שהבורא ברא?! נדמה שלנוכח שאלה כזאת אנו נחסמים ממש, האם יתכן שאנו המאמינים בני מאמינים נחשוב שהבורא לא ברא משהו בשלמות?! אבל רבי עקיבא כן סותר את הרעיון לכאורה, הוא מביא לפניו שבולים ולחמניות, ושואל אותו מה יפה יותר, כלומר מה משולם יותר? והתשובה היא כמובן: "לחמניות", ולכאורה זה סותר ממש

את הרעיון שדוקא מעשי ה' הם השלמות?

התשובה היא שכל אחד מבין שהקב"ה שאיר לאלו החיים בעולמו, לדאוג לעצמם ולקיומם היום יומי. לכן את הלחם הוא לא מוציא לנו מהאדמה, אלא חיטה, וממנה יעשה האדם לחם לאכול.

וכאן אנו לא מבינים את המשך דבי חז"ל כששואלו טורנסרפוס מדוע אתם נימולים? הרי רבי עקיבא הסביר לו שזהו תפקידנו להשלים את הקיום על ידנו?

התשובה היא שטורנסרפוס הבין היטב מה ענה רבי עקיבא, אבל הוא לא מבין למה רבי עקיבא רואה במילה שלימות, כשלכאורה המציאות היא ההיפך מזה.

עונה לו רבי עקיבא את יסוד התורה כולה "אמרת ה' צרופה". הפסוק הזה מגלה שכל המצוות הם לא עצם המצוה, אלא שכל מצוה נסך בה הבורא כוח מיוחד שהוא מצרף, הוא מעצים, הוא הופך חומר לצורה. אנחנו רק עושים את פעולת המצוה אבל היא פועלת גדולות ונצורות, עד שלנו אין שום כוח להבין כמה גדול כוחה של כל מצוה וכל מעשה טוב, לשנות את פני הבריאה כולה.

חז"ל אמרו "הווה זהיר במצוה קלה כחמורה שאין אתה יודע מתן שכרה של מצוות" (אבות פ"ב א) מתן השכר כבר אמרו חז"ל שכר מצוה - מצוה, כלומר השכר הגדול היא מה שהמצוה פועלת, ומה שנראה בעיניך קלה, אין לך מושג מה היא יכולה לפעול, גדולות ונצורות.

ג'ייקוב וינר ומשפחתו אירחו את הארי בהזדמנויות אלו

אני רוצה לשתף את הקוראים הנכבדים בדוגמא מפעימה, התנהגות נכונה שיש לה השלכות מרחיקות לכת לעוד עשרות שנים.

לפני כמאה ועשרים שנה עברו זוג יהודים לגור בעיר קנזס סיטי שבמדינת מיזורי, ארה"ב. בעיר זו דרו מעט מאוד יהודים שומרי תורה ומצוות. היה מקום די נידח, וקהילה שאף אחד לא שמע עליה. אב המשפחה היה ג'ייקוב וינר, איש תם שומר הלכה, שניהל את ביתו בדרך התורה בתמימות ובפשטות.

כמו כל יהודי לפעמים נזקקים ל'גוי שבת', ולשמחתם היה שם בחורצ'יק צעיר בשם 'הארי' שהגיע בפעם הראשונה לעשות את מה שמוותר לומר לגוי. הם הקפידו על ההלכה שצריך שהגוי יעשה את המלאכה עבורו ולא רק עבור היהודי, ולכן יש לתת לו משהו מהסעודה שיאכל וישתמש עם האור למשל שהדליק עבורם. הם לא הסתפקו בלדחוף לו בקבוק בירה שיקח לשתות בבית... פעולה שאין בה שום משמעות. במקום זאת הם היו מושיבים אותו לסעוד איתם, ג'ייקוב וינר ומשפחתו אירחו את הארי בהזדמנויות אלו, נתנו לו לטעום ממטעמי השבת, והתעניינו בו בלימודיו ובמעשיו, כמו שעושים כשמגיע אורח ורוצים להנעים את זמנו.

הארי התלהב מה'גפליטע פיש', ה'טשולנט' וה'קוגל', אלו באמת מאכלים מיוחדים שלא פגש בבית אמו, והיה שמח בכל פעם שהוזמן לסדר משהו. אורחות חייהם של משפחת וינר מצאו חן בעיניו. הוא העריץ אותם מאוד, והיה מחפש הזדמנויות חוזרות ונשנות כדי

לבקר בביתם, ובעיקר בימי השבת.

לאחר מספר שנים התגייס הארי לצבא ארה"ב, היה זה בפרוץ מלחמת העולם הראשונה והוא התקדם כחייל מצטיין. עם סיום שירותיו הצבאיים החליט להיכנס לפוליטיקה הוא העמיד עצמו לבחירה לסנאטור של מיזורי, והצליח.

לאחר 26 שנה פרצה מלחמה העולם השנייה, נשיא ארה"ב דאז רוזוולט ביקש למנות סגן לנשיא, והוא בחר באותו סנאטור צעיר ממדינת מיזורי - הארי טרומן, ה'שבת גוי' של משפחת וינר הפך לסגן נשיא ארה"ב.

אם זה מה שרבי אהרן קוטלר מבקש ממנו, הוא לא שואל שאלות

מורן הגאון רבי אהרן קוטלר ז"ע, שניצל בעור שיניו והגיע לארה"ב בעצם ימי מלחמת העולם השנייה, החל מיד עם בואו להוביל את וועד ההצלה של יהודי אירופה. הוא התחיל בפעולות חסרות תקדים לנסות להציל יהודים מהשואה הנוראה. בעיר הבירה וושינגטון די סי, התגורר אז יהודי ירא אלוקים בשם הרב וינר, שאגב, בינו ובין ג'ייקוב וינר מקנזס סיטי לא היה שום קשר משפחתי.

רבי אהרן מגיע אל הרב וינר מושינגטון הבירה, ובתוקפו הוא מבקש ממנו שהיות והוא מתגורר בושינגטון בוודאי יש לו דרכים להגיע לבכירי השלטון ולכן הוא מבקש ממנו שיסדר לו בדחיפות בהולה פגישה עם סגן הנשיא מר טרומן.

כמובן שהקשר בין מי שגר בושינגטון לבין השגת פגישה מיידית עם סגן נשיא ארה"ב, הנו הזוי לחלוטין. וכי יעלה על הדעת שמי שדר ברחביה או בקיסריה יוכל לארגן לנו פגישה מיידית עם ראש הממשלה רק בגלל שהם גרים באותה השכונה? לפגישה כזאת צריך להגיש בקשה בכתב ולהמתין לתשובה חודש במקרה הטוב, וגם אז תיקבע פגישה לעוד חמשה חודשים!

אבל הרב וינר היה אדם הכנוע לגדולי ישראל, ואם זה מה שרבי אהרן קוטלר מבקש ממנו, הוא לא שואל שאלות. נכנס עם רבי אהרן לרכבו ונסע לכיוון הבית הלבן משכנו של הנשיא וגם המקום בו שוכנת לשכתו של סגן הנשיא. הוא נכנס פנימה, בימים ההם לא היה את מערך השמירה הקיים היום, והגיש אל הבית הלבן לא היתה כל כך מסובכת. הוא ניגש אל מזכירתו האישית של סגן הנשיא וביקש להודיע לכבוד הסגן, שאדון וינר מבקש להיפגש עמו. למרבה הפלא היא לא שואלת האם הזמין פגישה, והאם נקבע לו מועד מראש, אלא פשוט נכנסת פנימה ומוסרת את ההודעה לסגן הנכבד.

לא עוברת דקה וסגן הנשיא יוצא בכבודו ובעצמו וקורא להם פנימה בחביבות גדולה. לימים התברר שטרומן קישר בין ג'ייקוב וינר מקנזס סיטי, לבין אדון וינר מושינגטון די סי, המבקש להיכנס.

טרומן הקשיב ברוב קשב לדבריו של רבי אהרן, הוא התרגש ונרתם לסייע לפעולות וועד ההצלה. במקום בו קיבל הנשיא רוזוולט 'רגלים קרות', דחף אותו סגנו הצעיר להיכנס בעובי הקורה ולסייע

לפעולותיהם של חברי ועד ההצלה.

אבל בזה לא תם העניין. מלחמת העולם השנייה מסתיימת ובאותה שנה שנת תש"ה מת באופן פתאומי הנשיא רוזוולט. הארי טרומן מיוזענו הוכתר באופן אוטומטי לכהן תחתיו כנשיא ארה"ב.

לימים נפגש הרב שלמה לורנץ ז"ל עם הארי טרומן

כעבור זמן, פנו אל הנשיא טרומן בבקשה שייתן את תמיכתו ליהודים בארץ ישראל, וכפי שמופיע בספרי ההיסטוריה - בימים ההם לא היה בקרב הבכירים בארה"ב אף לא בכיר אחד שתמך ברעיון. הם חששו מאוד מפני תגובות הערבים בעולם, ובכל זאת בדעת יחיד חתם טרומן למען העם היהודי.

לימים נפגש שלוחא דרבנן הרב שלמה לורנץ ז"ל עם הארי טרומן, והלה סיפר לו שמבית ומחוץ היו עליו לחצים כבדים שלא לחתום בעד ארץ ישראל לעם היהודי. אבל הוא בצעירותו היו לו מכרים יהודים שהתנהגותם מאוד מצאה חן בעיניו, ולכן ביקש מאמו לקנות לו את התנ"ך. הוא היה מרבה לעיין בתנ"ך, ושם גילה שאלוקים נתן לעם ישראל את ארץ ישראל. על כן, כשעלה נושא זה לדיון על שולחנו, לא היה לו שום צל של ספק מה צריכה להיות ההחלטה שלו ובמי הוא תומך. הדבר היה פשוט לו, אף שכל יועציו ושריו הפצרו

בו שלא לעשות זאת, הוא הרגיש שהוא חייב לחתום ולתת הכרה רשמית של ארה"ב בכך שהארץ הזאת שייכת לעם ישראל.

את הסיפור היסטורי הזה סיפר נכדו של הרב וינר מווישינגטון, הגאון רבי יוסף וינר שליט"א רב קהילה חשובה במונסי. לקחו הגדול של הסיפור בצדו, גם הרב וינר כמו כלנו אינו יודע מי הוא ג'ייקוב וינר מקנזס סיטי שבמיזורי, אבל אותו יהודי עשה מה שיהודי צריך לעשות, הוא אינו משתמש עם גוי מבלי שהדברים יהיו מעוגנים בהלכה. הוא גם נוהג בכבוד עם כל אדם באשר הוא אדם, קיום דברי המשנה (אבות פ"א משנה יט) "והוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות" - הוא חלק מחייו.

הקב"ה אומר לנו נתתי לכם תרי"ג מצוות, נתתי לכם הנהגות שמורים לכם חכמינו ז"ל, נראה לכם שהמטרה היא המצוה בעצמה, ואם קיימתם אותה עד כמה שאתם רואים זה מה שהיא עשתה ותקבלו על כך שכר - לא ולא! אמרת ה' צרפתהו - לא נתנו המצוות אלא לצרף בהם את הבריות, כל מצוה היא מערכת של צירוף, וכל ישראל גוף ונשמה אחת, יהודי מקיים מצוה כראוי היום והיא משפיעה על המונים בעוד עשרות שנים, כי מצוה היא רוחנית ואין לה גבול ושיעור.

לעילוי נשמת אבי מורי רבי נתן ב"ר יחיאל מאיר הכ"מ,
ורעייתי מרת רבקה ב"ר יהודה ע"ה

המשך מעמוד 3 | הגה"צ רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל

רבות! אגעואלדיגער נקודה!

אגעואלדיגער יסוד!

לפלוגי יש חסרונות? אז מה? גם לאבא שלך יש חסרונות, גם לבן שלך יש חסרונות! יתרה מכך, גם לך יש חסרונות! ובכל זאת על מי שאוהבים - אין כל תאוה לדבר לשון הרע!

כמה מכשירים ענקיים מביאים אליו!

לא מזמן הייתי בבית חולים. באמצע היום לקה אחד החולים ששכב לידי בדום לב. מיד הביאו מכונת הנשמה, ועוד מכונות גדולות ומפחידות שאיני יודע איך קוראים להן. הייתי על ידו ממש, מצדם היו מוציאים אותי מהחדר ברגעים המפחידים הללו, רק עקב מצבי הייתי מוכרח להישאר. מה שנעשה שם, מהומה שלמה! כמה שנוקק החולה לכאלו מכונות, ולכל כך הרבה אנשי צוות -

הבנתי שמצבו חמור ביותר, ה' ישמרנו! תראו לאיזו כפרה זקוק המצורע - אומר הסבא מקלם זצ"ל - ותבינו באיזו מחלה קשה הוא לקה, ה' ישמור! הבה נראה. המצורע זקוק לרפואתו, כדי לטהר אותו: שתי ציפורים חיות טהורות, ועץ ארז, ואזוב, ושני תולעת, וגילוח. שני כבשים וכבשה אחת - לאשם, לעולה ולחטאת. שלושה עשרונים סולת, ולוג שמן, וצריך לתת דם ושמן על הבוהן ועל האוזן.

כמה מכשירים ענקיים מביאים אליו!

וכל זאת בעולם הזה. ומה קורה אם, חלילה, צריכים להתעסק אתו בעולם הבא? - - -

מה אנו לומדים מכך? על כח הדיבור, מה שאפשר, רחמנא ליצלן להפסיד בדיבור אחד. מבהיל ומרעיד!

(מתוך יחי ראובן)

גליון 'לקראת שבת' יו"ל בחסות
'אמונה וחסד' דפוס וכריכ"ה בע"מ 02-6715501

זיכוי הרבים בהפצת גליון זה
לעיי"נ הרה"ח בנימין ב"ר דוד צבי רוזנטל זצ"ל
נלב"ע ר"ח אב תשע"ו

האם מברכים שהחיינו על קניית משקפיים?

ומה אם קנית חולצה חדשה?

בימים אלה מתחילים בלימוד

הלכות ההודאות, שהחיינו וכו'

הצטרף עכשיו גם אתה, לעשרות אלפי לומדי ה'דף היומי
בהלכה', ותזכה להיות מהזוכים ל'מובטח לו שהוא בן עוה"ב'

להצטרפות ללימוד ולתוכניות המבחנים
והמילגות, היכנסו לעמדות 'נדרים פלוס'
או במוקד 'דרשו' 02-5609000

"הנה ימים באים..."

כי אם לשמע את דברי ה'...

עמוד היומי תלמוד בבלי

הרב מנחם דריימן שליט"א
עברית
שלוחה 3<1<5

רבי אריה זילברשטיין שליט"א
עברית
שלוחה 1<1<5

הרב עמרם בינעט שליט"א
אידיש
שלוחה 2<5

רבי דוד הופשטער שליט"א
אנגלית
שלוחה 1<3<5

הרב ירמיהו לעסין שליט"א
אנגלית
שלוחה 2<3<5

רבי מאיר ערערא שליט"א
צרפתית
שלוחה 5<5

הרב שלמה סטרו שליט"א
ספרדית
שלוחה 4<5

הרב דוד בוק שליט"א
עברית עם "ביאורי תוספות"
שיעורי גמ' רש"י שלוחה 2<1<5
ביאורי תוספות שלוחה 3<2<1<5

הרב עובדיה טלגם שליט"א
ספרדית
שלוחה

הרב אליהו שור שליט"א
נושאים מיוחדים בעמוד היומי
עברית שלוחה 4<1<5
אידיש שלוחה 2<2<5

קו השיעורים של 'דרשו'

***4992**

077-2222666

הדף היומי תלמוד בבלי

הרב **מאיר שפרכר** שליט"א
עברית - שיעור מורחב
שלוחה 2 < 2

הרב **אפרים סגל** שליט"א
עברית + אידיש
שלוחה 3/4 < 2

הרב **אברהם פוקס** שליט"א
דקה מתוקה על הדף היומי
שלוחה 5 < 2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
עברית - שיעור מקוצר
שלוחה 1 < 2

הדף היומי בהלכה

רבי **מרדכי שלמה פרוינד** שליט"א
אידיש
שלוחה 3 < 1

רבי **אריה זילברשטיין** שליט"א
עברית - שיעור מקוצר+מורחב
שלוחה 1 < 1/2

הרב **עדיאל אלון** שליט"א
שאלות אקטואליות בדף היומי בהלכה
שלוחה 9 < 1

רבי **אפרים סגל** שליט"א
עברית+אידיש
שלוחה 1 < 2 < 1/2

הרב **שמואל בקר** שליט"א
עברית
שלוחה 3 < 8

הרב **עמרם בינעט** שליט"א
אידיש
שלוחה 2 < 2 < 8

הדף היומי תלמוד ירושלמי

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
עברית
שלוחה 4 < 1 < 8

האדים כיסו את משקפיי ולא יכולתי לראות את מפלס המים וכך בטעות הכנסתי את ידי לתוך המים הרותחים וגם הידיים שלי עברו הגעלה... אבל ברוך השם 'שומר מצוה לא ידע דבר רע' ולא קיבלתי כווייה חמורה.

הצצה לפעילותו של פעיל 'אחינו' הרב ישראל דחבש, על הכשרת מטבח של משפחה שלא היה להם מושג בענייני יהדות

אלעזר גולדברג

כשאנו עסוקים בימים אלה בהכשרת הבית לחג הפסח, חשבנו להביא סיפור מיוחד של הכשרת הבית והלבבות. קוראי 'לקראת שבת' כבר מכירים היטב את פעילותו הברוכה של איש הקירוב הותיק הרב ישראל דחבש שעושה לילות כימים על מנת להוציא יקר מזולל. הפעם הוא מספר על נער שהתקרב ליהדות והתחיל ללמוד בישיבה אך היה לו קושי גדול - בכל פעם שהוריו ביקשו שיבוא לשבות עמם בביתם, נאלץ לסרב מאחר והמטבח בבית היה טרף לגמרי והוא לא ידע איך להתמודד עם העניין. עברו מספר חודשים עד שהגיע רגע השינוי המדהים וכאן אנו נותנים לרב דחבש לספר את הסיפור המיוחד שמלמד רבות גם עליו ועל מסירותו למען בעלי התשובה ובני משפחותיהם.

יום אחד הבחור מתקשר אלי ומספר לי שיש לו בעיה קשה

סיכמתי עם הבחור להיפגש בחנות לכלי בית ורכשתי עבורו סירים קטנים ומחבת ואמרתי לו: בכל פעם שאתה חוזר הביתה, אתה מבשל לעצמך בכלים האלו ואינך משתמש בכלים, בתנור או במיקרוגל של ההורים. כך הוא אכן עשה, אך הדבר היה קשה לו מאוד, כי בחור בן 16 שגם כך מתמודד עם קשיים נפשיים וחברתיים עם החזרה בתשובה הטרייה, מתקשה להסתגל למצב שהוא מבשל לעצמו ואוכל בנפרד מכל בני משפחתו. נוצר מצב שבמשך תקופה הבחור לא רצה לשוב בשבתות החופשה לביתו וביקש מצוות הישיבה וממני שנארח אותו ובשבתות בהן התארח בביתי, הוא נהנה מאוד מאוירת השבת המיוחדת, מה שלא הכיר מימיו.

כך עברו חודשיים בהם הוריו של הבחור הפצירו בו שישבו הביתה וכאשר הבן הסביר שזה ידרוש מהם להכשיר את המטבח והכלים, רכישת מצרכים כשרים למהדרין ועוד, הם נסוגו מהרעיון. אך לאחרונה חל המפנה - הגעגועים לבן גברו על הכל ויום אחד אני מקבל טלפון מהבחור והוא מספר שאביו התקשר אליו ואמר שמפריע לו מאוד שהוא לא מגיע הביתה ומתחנן שישבו לבקר אצלם ויאכל עמם מהאוכל שמכינים עבורו ולצורך כך הוא מוכן לעשות כל שינוי שיתבקש ממנו, כולל הכשרת המטבח וכשרות המאכלים. בתחילה הוא ניסה להניא את אביו מהעניין אך האב

מדובר בנער חילוני צעיר, מספר הרב דחבש, שהגיע אלינו למדרשיה על מנת לשמוע שיעור תורה כל יום בשעות הערב, מה שגרם לו להתחזקות בשמירת המצוות. לפני הגעתו למדרשיה הוא לא ידע מה זה יום כיפור, בביתו מעולם לא צמו ביום הקדוש ולא ידעו שמין יהדות מהו... לאחר תקופה פתחתי שיעור ל'מתקדמים' יותר בין 10 ל-12 בלילה והוא הצטרף גם לשיעור הזה והיה בין המתמידים ולא ויתר על שום שיעור. לאחר מספר חודשים בהם ראיתי שהוא רציני מאוד ויש בו בשלות להיכנס לישיבה, דאגתי להכניסו לישיבת 'אחינו' בפתח תקוה, שם הוא מתעלה ביראת שמים ובלמוד גמרא בעיון.

יום אחד הבחור מתקשר אלי ומספר לי שיש לו בעיה קשה. בבית הוריו לא שומרים על כשרות ואין הפרדה בין בשר לחלב, "איך אני יכול להגיע לבית במצב כזה? הרי אני לא יכול לאכול מאומה ממה שהם מכינים עבורי". בתחילה הצעתי שידבר עם ההורים ויסביר להם עד כמה חשובה לו שמירת הכשרות, אך הוא אמר שהדבר לא יועיל כי כבר היה הסכם לא כתוב בינו לבין הוריו שהם לא מעירים לו על דרכו החדשה והוא מצידו לא מעיר להם על אורח חייהם החלוני. אבא שלו אמר לו: "אתה חי את החיים שלך ואנחנו את החיים שלנו..."

כווייה חמורה.

הם שאלו אם יצטרכו לקנות מקרר חדש כי חשבו שאי אפשר להכניס מאכלי חלב באותו מקרר עם מוצרי בשר...

לאחר סיום מלאכת ההכשרה קראתי לבני הבית והסברתי להם את יסודות כשרות המטבח, שמעתה עליהם לקבוע מה הוא סט הכלים החלבי ומה הוא הבשרי ולהקפיד על ההפרדה ביניהם בבישול או בכיור היחיד שיש במטבח וגם מה לעשות במקרה של החלפה בטעות, כיצד ניתן לעשות הגעלה ביתית. בתחילה הם לא ידעו את נפשם, הם שאלו אם יצטרכו לקנות מקרר חדש כי חשבו שאי אפשר להכניס מאכלי חלב באותו מקרר עם מוצרי בשר... הרגעתי אותם שאיסור בשר וחלב הינו רק בעירוב תוך כדי בישול או אכילה. לאט לאט הם הבינו ושיננו את ההלכות.

לפני שנפרדנו אמר לי הבחור בחשש: כבוד הרב, אולי לאחר שאני אלך לישיבה ואחזור, הכל יהיה כאן שוב טרף? מי ערב לי שהם יישמו את מה שלמדו זה עתה? אמרתי לו: ראיתי שגם ההורים וגם האחים שלך רציניים מאוד ורוצים לעשות הכל כדי להתאחד איתך, אתה יכול להיות רגוע ולבוא לשבות בבית בשבת הקרובה! הבן שמח מאוד ובשבת פרשת יתרו הוא בא הביתה ולראשונה מאז חזר בתשובה שלימה הרגיש את קדושת השבת יחד עם הוריו שמן הסתם גם בהם נדלק הניצוץ היהודי ועוד יתקברו בעקבות בנם הצדיק. יש לי תקווה גדולה שמהסיפור הזה יבואו עוד סיפורים דומים, כי יחד עם הבחור הזה לומדים בישיבה עוד נערים שהגיעו יחד איתו ממודיעין והם התרגשו מאוד מהכשרת המטבח בבית הוריו וגם הם רוצים מאוד שהוריהם יכשירו את הבית עבורם. ומי יודע להיכן הדברים עוד יתגלגלו...

התעקש ועמד על כך שרוצה לעשות הכל כדי שהוא ישוב לחיק המשפחה בשבתות החופשה. הבן התקשר כדי לשאול מה עושים כדי שיוכל לאכול מבישולי ההורים?

תלך עם אביך לקנות מוצרי חלב ובשר כשרים למהדרין

לפני הכל - אמרתי לבחור - תלך עם אביך לקנות מוצרי חלב ובשר כשרים למהדרין, כדי שמוצרי היסוד מהם יבשלו את תבשילי השבת יהיו בכשרות מהודרת. כך אכן הוא עשה, הלך והראה לאביו איך לבדוק כשרויות וממה יש להימנע. לאחר מכן רכשתי יחד איתו חומרי ניקוי להסרת שומנים ובלון גז קטן וחצובה להעמיד עליה דוד מים גדול. הבחור חשש בתחילה שיהיה להוריו קשה לראות את המהפך שאנו הולכים לעשות להם בבית ואני הרגעתי אותו ואמרתי: אתה תראה שזה יעבור בקלי קלות והכל יהיה בסדר...

סיכמתי עם כמה אברכים שיבואו יחד איתי להכשיר את המטבח וביום רביעי בפרשת יתרו, הפרשה בה אנו קוראים על קבלת התורה והכשרת הכלים של בני ישראל לאחר מעמד הר סיני, הגענו אל הבית, בית חילוני טיפוס, והתחלנו במלאכת ההכשרה. קירצפנו את הקירות, את השיש והכיורים וכן את התנורים, הסירים ושאר כלי המטבח מכל לכלוך ושומן ואז חיממתי את המים בדוד הגדול והתחלנו להגעיל את כל הכלים בזה אחר זה. את התנור ליבנו באמצעות הפעלתו על החום המקסימלי למשך שעתיים. תוך כדי עבודת ההגעלה פתחתי את מכסה דוד המים כדי להוציא את הסכו"ם מהדוד עם מלקחיים ומאחר שהייתי קרוב מדי אל המים, האדים כיסו את משקפיי ולא יכולתי לראות את מפלס המים וכך בטעות הכנסתי את ידי לתוך המים הרותחים וגם הידיים שלי עברו הגעלה... אבל ברוך השם 'שומר מצוה לא ידע דבר רע' ולא קיבלתי

בימים אלה מתחילים בלימוד

הלכות ההודאות, שהחיינו וכו'

הצטרף עכשיו גם אתה, לעשרות אלפי לומדי ה'דף היומי בהלכה', ותזכה להיות מהזוכים ל'מובטח לו שהוא בן עוה"ב'

להצטרפות ללימוד ולתוכניות המבחנים
והמילגות, היכנסו לעמדות 'נדרים פלוס'
או במוקד 'דרשו' 02-5609000

לא פעם אני שומע מאברכים שהתארחו בבית כנסת כלשהו בשבת, והביאו איתם תאורה נטענת לפני שבת. אנשים שואלים אותם מה זה, ומקבלים הסבר, ולאחר מכן כמה מהמתפללים בבית הכנסת מקבלים על עצמם להדר בעניין, ולפעמים אפילו בית הכנסת עצמו מתחבר לגנרטור

הרה"ג ר' מנחם רביבו ור' אהרן ידלר מספרים על 'גמ"ח תאורה' אחד שהפך לרשת עניפה של כ-100 סניפים בכל רחבי הארץ

אליעזר (לייזר) רוט

כשאנו עסוקים בהכנות לכבוד חג הפסח, והנסיעות הצפויות של משפחות רבות להתארח בחג, רצינו לתת מבט מיוחד על גמ"ח התאורה לכבוד 'שבת קודש', שבימים אלה נמצא בשיא פעילותו. הגמ"ח שהתחיל מסניף קטן אחד נהפך ברבות הימים הפך לרשת של ממש ומונה כיום כ-100 סניפים בכל רחבי הארץ. חלק מהקוראים קוראים את השורות הללו ולא מבינים על מה מדובר. 'גמ"ח תאורה'? זה חדש! שמענו על גמ"חים למוצאים, כריות לברית, מכשירי אינהלציה, כיסאות גלגלים, יש אפילו גמ"חים לתנורי חימום בחורף וגמ"חים המשאילים שמלות כלה. אבל תאורה? איך בדיוק משאילים 'תאורה'? קוראים אחרים, לא מבינים מה השאלה בכלל. זה הרי ברור! מי שמתנזר משימוש בחשמל של חברת החשמל בשבת, ונוסע להתארח במקום שבו אין חיבור לחשמל מגנרטור או ממצבר, צריך להצטייד בגופי תאורה נטענים שעולים הון רב. בדיוק בשביל זה יש 'גמ"ח תאורה', בו אפשר להשאיל כמה גופי תאורה נטענים, אותם מפזרים בדירה שבה מתארחים בשבת, והרי לנו דירה כשרה למהדרין מן המהדרין כשיטת מרן החזון איש...

מחשמל של חברת החשמל בשבת, זה הפך להיות נחלת הכלל, ממש נחלת הכלל!"

מה הסיבה לכך? מה באמת גורם לשינוי הזה בציבור ומקרב יהודים נוספים לצריכת חשמל מהוודר בשבת? הרב רביבו מסביר שיש כמה גורמים, וחשוב לציין אותם: "קודם כל המצב של ייצור החשמל השתנה. זה לא מה שהיה פעם כשגדולי ההוראה דנו בנושא ופסקו מה שפסקו. כיום ענף ייצור החשמל הפך להיות מבוזר מאוד, יש עשרות חברות שמפעילות טורבינות גז באופן פרטי, יש הרבה שמייצרים חשמל באופן סולארי, ומספקים אותו לחברת החשמל. במקרה של החשמל הסולארי זה פחות בעיה, למרות שדווקא זו אחת מהבעיות הלא פשוטות מכיון שלדוגמה כשפתאום ענן מכסה שדה סולארי השדה מפסיקה לייצר אנרגיה דבר שמקפיץ את התורן האחראי להשלים את הספקת האנרגיה באותם דקות ע"י הגברת טורבינה מסוימת וכמו"כ מעקב חזרה לשגרה הקודמת, אבל עוד יותר בעייתי הוא בייצור שנעשה באמצעות הטורבינות, כי זה מצריך המון המון פעולות שהיצרן

וזה בדיוק הסיפור

בשנים האחרונות, פלח האוכלוסייה שמקפיד על חשמל מהוודר בשבת הולך וגדל. היום אפשר למצוא רבים שמקפידים מאוד להדר ולצרוך רק חשמל שאין בו חשש חילול שבת אף לשיטת החזון איש. הרב מנחם רביבו והרב אהרן ידלר ששותפים בהקמת וניהול הגמ"ח, מספרים לנו שהגמ"ח שלהם דווקא משרת בעיקר את אלו שאינם 'חזונאישיניים', וזאת, משום שהמשפחות של תלמידי מרן החזון איש בדרך כלל פחות מתמודדות עם הקושי הזה, משום שגם השמחות נערכות בשבתות רק באולמות המחוברים לגנרטור, וכשקרובי משפחה מארחים אותם, חזקה עליהם שגם הם מחוברים לגנרטור. דווקא אלו שהחמירו על עצמם בעניין, ולא מגיעים ממשפחות כאלו, זקוקים יותר לחסדי הגמ"חים הפזורים בכל רחבי הארץ. היום זה כבר נוגע לכל הקהילות ולכל העדות והחוגים, מסביר הרב רביבו. אשכנזים, ספרדים, ליטאים וחסידים. "שנמנעים מלהשתמש

ר' אהרן ידלר

כזה יקר ולא כזה מפחיד כמו שחשבו קודם לכן.

בערב שבת האחרונה התקשר אלי יהודי בערב שבת

"והאמת שיש בזה גם עניין סגולי, ואני אתן דוגמה שתסביר למה אני מתכוון. בערב שבת האחרונה התקשר אלי יהודי בערב שבת, זה ממש לפני כניסת השבת, אבל היה לו מאוד דחוף לספר לי 'סיפור מאוד מרגש' - כלשונו.

"הוא גר בביתר, והתוודע לנושא החשמל וחומרתו, והוא משתדל לפרסם זאת למכריו וידידיו. מדי פעם הוא משוחח איתי על העניין ומנסה לפעול בתחום ולזכות את הרבים.

"לפני זמן מה הוא שוחח עם יהודי שומר תורה ומצוות, אבל לא מאוד חרדי, וניסה להשפיע עליו שיקפיד על חשמל מהודר בשבת. היהודי השיב באדישות שהנושא לא מעניין אותו, הוא לא חזוניאישיניק ולא מבין מה זה קשור אליו.

"חלפו מספר חדשים, ואותו ידיד מתקשר אלי ושואל איך הוא יכול להתחבר לגנטור, מספר לי האברך. "הייתי מופתע לחלוטין, מה קרה פתאום?

"ידידי השיב לי: אני לא יודע בעצמי. היה לי פתאום התעוררות לטפל בענין הזה.

"אולי תוכל לספר לי מתי אירעה ההתעוררות הזו, שאלתי. ידידי חשב מעט, ונזכר שהיה זה בליל השבת האחרונה שהתפלל בבית כנסת פלוני שלא רגיל להתפלל בו. אמרתי לו: יש לך מושג אם יש שם גנטור? אבל הוא השיב שאין לו מושג.

יש יהודי אחד שזכה לישועה גדולה

"אמרתי לו: "דע לך שבית כנסת הזה כולו על מצברים, ולא יאומן ההתעוררות שלך לקדושה הזו, התחוללה בדיוק כשהיית בהשפעה

מבצע, כל מיני מדידות והתאמות שהוא עושה כדי לנצל בצורה מקסימלית את אנרגיית הרוח. לא רק שהייצור אינו אוטומטי כמו בתחנות הכח הגדולות המופעלות ע"י אבני הפחם שגם לגביהן יש בעיות חמורות שעדיין לא נפטרו, אלא שהוא גם לא חיוני לפיקוח נפש, כי בוודאות הייצור בנוי על פי צורכי רווח כלכלי". מעבר לכך שהחשמל עצמו נהיה יותר 'בעייתי' ממה שהיה בעבר, הפיתרון מנגד הפך להיות הרבה יותר נגיש.

היו משתמשים בתאורת 'לוקסים', וזה היה מאוד לא נוח ומאוד לא יעיל

"לפני 30 שנה, מי שהחליט להימנע משימוש בחשמל בשבת, היה צריך להתמודד עם ההחלטה שלו. לא בכל מקום יש אפשרות להתחבר לגנטור, ואז היה קשה מאוד למצוא חיבור כזה ברוב המקומות. כל התחום הזה של שימוש בסוללות עוצמתיות לא היה קיים אז, הסוללות הרגילות החזיקו מעמד לכל היותר ארבע שעות וזה לא נתן פתרון בכלל. גם החשמל שהגיע מהגנטור לא היה יציב, גרם לפעמים לנזקים, וברוב רובם של המקרים לא הספיק להפעיל גם מכשירים זוללי חשמל, בחלק מהבתים נאלצו לנתק את המקרר מהחשמל, ובוודאי שלא הדליקו מזגן. היו משתמשים בתאורת 'לוקסים', וזה היה מאוד לא נוח ומאוד לא יעיל, כך שרק מי שהתייחס לשימוש בחשמל כחילול שבת לכל דבר ועניין, כפי שמרן החזון איש והפוסקים שהלכו בדרכו ראו בזה, התנזר מחשמל, ומי שראה בזה רק הידור או חומרה, נאלץ לוותר על ההידור הזה מפני הקושי הגדול שהיה כרוך בו.

"כיום הפתרונות נגישים מאוד. כמעט בכל שכונה חרדית אפשר להתחבר לגנטור בקלות. מדובר בעלות של כ-4,000 שקלים בתשלום חד פעמי עבור ההתחברות עצמה, ולאחר מכן תשלום של כ-200 עד 250 שקלים לחודש עבור החשמל עצמו. זה לא מאוד זול, אבל זה לא בשמים, ומי שרוצה להדר מוכן לקחת את זה על עצמו. מה גם שהגנטור מספיק ברווח להדלקת תאורה בכל הבית, וכן להפעלת מקרר, ואם משלמים עוד כמה שקלים אפשר אפילו להפעיל מזגנים.

"תחום הסוללות והמצברים התקדם גם הוא בצעדי ענק, ויש היום סוללות ליתיום עוצמתיות שיכולות לצבור חשמל במשך ימי השבוע, ולעשות בו שימוש בשבת כולל הפעלת מזגנים ומקררים וכל מה שצריך בלי שום בעיה, וזה אפילו תופס הרבה פחות מקום מהמצברים הישנים של פעם.

"אבל יותר מהכל זה העניין של המודעות. ככל שמדברים על זה יותר, וככל שמתעסקים בזה יותר, התופעה הברוכה הזאת הולכת ומתרחבת. לא פעם אני שומע מאברכים שהתארחו בבית כנסת כלשהו בשבת, והביאו איתם תאורה נטענת לפני שבת. אנשים שואלים אותם מה זה, ומקבלים הסבר, ולאחר מכן כמה מהמתפללים בבית הכנסת מקבלים על עצמם להדר בעניין, ולפעמים אפילו בית הכנסת עצמו מתחבר לגנטור. כשמתחילים לברר רואים שזה לא

של החשמל המהודר המופעל שם, וכל זאת מבלי ידיעתך".
איך זה התחיל? ובכן הרב רביבו הורגל לכך מבית הוריו, וביום מן הימים הוצע לו לפתוח גמ"ח לתאורת חירום, זה היה הפתרון הבא בתור אחרי הלוקסים. גופים קטנים של תאורת חירום נטענת הוטענו בחשמל לפני שבת, ושימושו את המשפחות המקפידות על כך במשך שעות. זה הספיק לארבע שעות, לפעמים לשש ואפילו לשמונה שעות, וזה בעיקר מה שהמשפחות היו זקוקות לו, סעודת ליל שבת. בבוקר כבר יש את אור השמש וסעודה שלישית אפשר לאכול קצת מוקדם וליהנות מאור יום מלא.

הרב ידלר מוסיף: "יש יהודי אחד שזכה לישועה גדולה לאחר שקיבל על עצמו להתנזר מחשמל בשבת, לפי עצתו של מרן שר התורה רבינו הגר"ח קנייבסקי זצ"ל. מאז היהודי הזה שומר על כך מכל משמר, והוא החליט לזכות עוד יהודים בברכה הזאת. הוא תרם כמה אלפי שקלים והקמנו גמ"ח, בהמשך זה הלך והתפתח עוד ועוד, ועד היום, אף שכבר חלפו 15 שנה, הוא ממשיך להזרים לנו תרומות מדי פעם, כדי לרענן את המלאי ולכסות את העלויות.

"עם הזמן פתחנו עוד ועוד סניפים". ממשיך הרב רביבו לספר: כל סניף מנוהל על ידי המשפחה המפעילה אותו באופן עצמאי, אני רק מרכז אותם, מסנכרן מידיע ביניהם, ומחלק את התרומות שמגיעות לתחזוקה ביניהם. אני עושה איתם מעין 'מציג'. מי שקונה חמישה גופי תאורה חדשים, אני מממן לו חמישה נוספים, מי שמגייס אלף שקלים, אני נותן לו עוד אלף וכן על זה הדרך, כך אני מנצל את התרומות בצורה מיטבית, והתורם שלי לא יודע אפילו עד כמה התרומות שלו אפקטיביות ומחוללות מהפכה של ממש בכל רחבי הארץ. כמובן שאני גם מבצע רכישות מרוכזות שמוזילות את העלויות בצורה משמעותית, כך שיש לי קשר עם הגמ"חים האחרים, אבל הם מנוהלים כל אחד באופן עצמאי לחלוטין".

זה דבר מדהים!

בהקשר זה מציין הרב רביבו נקודה מאוד מעניינת: "זה דבר מדהים! רוב רובם של מנהלי הגמ"חים הם תלמידי חכמים מופלגים, רבנים, דיינים, ראשי כוללים, ראשי ישיבות, פוסקים ידועים. אנשים שכל כולם תורה, ושמחמת החשיבות הרבה שהם רואים בזה, החליטו להקדיש מזמנם ומכספם כדי לפתוח כזה גמ"ח. הגענו למצב שיש כיום כ-100 גמ"חים כאלו שאני מכיר ושאני עובד איתם, מתוכם כ-20 במודיעין עילית עצמה, והיתר בכל רחבי הארץ".

מי הם ה'לקוחות' של הגמ"ח, אנחנו שואלים, והרב רביבו מסביר: "אחד הביקושים הגדולים הוא מאנשים שעוברים דירה או שעושים שיפוץ ונאלצים לעבור לדירה אחרת לתקופה קצרה. ההתחברות לגנרטור עולה כאמור סכום לא קטן, וכשזה בשביל חודש או חודשיים זה יוצא מאוד יקר, לכן הם משתמשים בינתיים בפתרונות זמניים.

"כמו כן אנשים שבבית יש להם פתרון קבוע, אבל מדי פעם נוסעים לשבת להתארח במקום אחר וצריכים להביא איתם פתרון נייד.

"לפעמים זה אנשים שעושים שמחה ומארחים בני משפחה שמקפידים על חשמל מהודר בשבת. זה לא קל למצוא דירות

כשעושים שמחה, כולם יודעים את זה, על אחת כמה וכמה שזה לא קל למצוא דירה שמחוברת לגנרטור, כך שהם באים אלי ומאבזרים את הדירות בהתאם, כדי שיוכלו לארח את בני המשפחה.
"לא פעם מדובר באנשים שהתוודעו עכשיו לעניין באופן יסודי והחליטו להחמיר ולא להשתמש בחשמל בשבת, או שהם מתלבטים בעניין ורוצים לנסות כמה שבתות, בינתיים הם מבקשים פתרון זמני".

מעבר לגופי התאורה, יש בטריות עם שקע

מגוון הפתרונות כיום הוא רחב מאוד. הרב רביבו מספר לנו שבגמ"חים יש אומנם בעיקר גופי תאורה, ולא מדובר בפנסים קטנים כמו פעם, אלא בפרוץ קטורים רבי עוצמה, וישנם גם סוללות ונורות קטנטנים אפשר להכניס עשרה כאלו בשקית אחת ולנסוע לשבת לאיפה שרוצים, לא כמו שהיה בעבר שמי שרצה לסחוב אתו היה צריך לקחת מערכת שלמה של פנסים ומצברים כדי להאיר לעצמו את הדירה בשבת.

"מעבר לגופי התאורה, יש בטריות עם שקע, שפשוט אפשר לחבר להם כל מכשיר חשמלי נצרך כמו אינהלציה או משאבת חלב או כל מכשיר אחר, לפי הצורך והעניין, אפשר גם עם שעון שבת...
"מה שכן, הבלאי של הציוד הזה גבוה, כי סוללות כידוע נחלשות עם הזמן. גם הבטריה הכי עוצמתית תחזיק שנתיים, שלוש, אחר כך היא נחלשת ואז היא כבר לא כל כך אפקטיבית בשבילנו כי אם זה לא מחזיק כל השבת, זה כבר לא שווה הרבה..."

"לכן בחלק מהגמ"חים גובים תשלום סמלי עבור השימוש, משהו כמו חמישה שקלים או עשרה שקלים לגוף תאורה, והחשבון הוא שכך העלות של המכשיר מכוסה, וכשהוא מתבלה ולא ראוי עוד לשימוש, זה אחרי שכבר נצבר מספיק כסף כדי לקנות חדש ולהחליף אותו. עם זאת, רבים מהגמ"חים לא גובים שום תשלום, ורק מי שרוצה לתרום תורם כמה שהוא מבין.

"כך או כך, מדובר בהוצאות שבת, וזה ברור שהן חוזרות במלואן. בדיוק בתקופה האחרונה נחשפתי לסיפור מדהים שסיפר לי אברך שעבר דירה. בדירה הקודמת היה לו חיבור לגנרטור, ובדירה החדשה לא היה לו. הוא מאוד רצה להתחבר, אבל סכום של 4,000 שקלים היה גבוה מדי עבורו, והוא דחה את זה בעוד שבוע ועוד חודש. כך עברו כמה חודשים, עד שיום אחד אשתו אומרת לו שזהו, אי אפשר עוד למשוך "השבת תובעת את עלבונה", היא אמרה, "אני חוששת לדחות את זה עוד".

"האברך שמע כאלו מילים חריפות, והחליט לקפוץ למים, הוא התקשר והזמין התקנת גנרטור, במקביל ארגן הלוואה כדי לשלם את זה, והתחזק בביטחון ובאמונה במה שאמר הקב"ה 'לנו עלי ואני פורע'.
"עוד לפני שבאה שבת, התקשר אליהם עורך דין שבעבר היו בקשר אתו. הגברת עבדה באיזו חברה שביום מן הימים פיטרה כמה עובדות באופן קבוצתי ובלי שימוע מסודר. כל העובדות החליטו להגיש תביעה לאחר התייעצות עם רב, וגם היא הגישה, אבל עורך הדין אמר להם שלא משתלם לו להתעסק בתיק שלה, כי היא עבדה שם רק תקופה קצרה והפיצויים שלה יהיו כמה אלפי שקלים בודדים

"החלטנו אני ורעייתי שלמחרת אנחנו באים שנינו למנהל, דופקים על השולחן ודורשים בתוקף שיעבירו את הבן שלנו לכיתה של המלמד הנורמלי... ואכן, הגענו לחיידר עם הילד, ובדיוק אז אבא שלך עבר שם..."

הרב שלום יכנס מספר על אביו, המחנך ובעל המנגן הנודע רבי אלתר יכנס זצ"ל, ועל הגישה הייחודית שלו לילדי ישראל

ישנה תופעה מדהימה, שאנחנו רואים במשפחה, שילדי ישראל מכירים לו טובה בצורה מופלאה, שמפתיע אותנו בכל פעם מחדש. כבר סיפרתי לקוראי 'לקראת שבת', על היוזמה הפרטית של איזו מורה בכיתות נמוכות, שהחליטה ליזום פרויקט שילדי ישראל יאמרו תהילים ויקראו משניות לעילוי נשמתו של אבא זצ"ל, במיוחד ביום הפורים. אנחנו הופתענו מעצם היוזמה המיוחדת של מישהו שלא קשור למשפחה ושלא הכירה את אבא בכלל, אלא רק נהנתה מאוד מהתרומה של הקלטות והדיסקים שלו לתלמידות שלה, ובשל כך החליטה להרים פרויקט לעילוי נשמתו. אבל לאחר מעשה התברר לנו שגם היא עצמה הופתעה עד מאוד. היא חשבה שתצליח לגייס בערך אלף ילדים, שזה מאוד יפה לפרויקט שכל הפרסום שלו מגיע מה'מכתבים למערכת' של 'יתד נאמן'.

אבל בפועל נרשמו למעלה מ-15 אלף ילדים!!!

זה פשוט מדהים, וזה מראה שילדי ישראל באמת הרגישו שהאיש הזה אוהב אותם ומשפיע עליהם תורה ויראת שמים בתמימות טהורה שאין כדוגמתה!

זה מזכיר לי סיפור מצחיק ששמעתי מאבא בכמה הזדמנויות, על היום הראשון שלו בחיידר 'המסורה' לפני עשרות שנים.

אבא הגיע מאמריקה זמן קצר קודם לכן. הוא היה צעיר אמריקאי לכל דבר. כמובן יהודי חרדי, בן תורה וירא שמים, אבל הסגנון שלו היה אמריקאי קלאסי, ולא האמריקאים של 'בורו פארק' ו'לייקווד', אלא סגנון הרבה יותר שונה, שלא מכיר כ"כ ניואנסים חברתיים שמתנהגים בארץ ושל קוד התנהגות חרדי קלאסי. הוא בא עם היראת שמים שלו ועשה מה שמצא לנכון בלי להתבייש ובלי להתבלבל מאף אחד.

אני לא יודע איך קרה הנס, אבל הנהלת חיידר 'המסורה' החליטה לקבל את האברך האמריקאי הזה כמלמד, למרות הכל, ואולי דווקא בגלל זה.

הוא הגיע לחיידר ביום הראשון של שנת הלימודים. התוכנית הייתה שהוא ישב יחד עם המלמד הוותיק, שהיה יהודי נכבד ונשוא פנים מחנך מהדור הישן עם נכבדות ומסירות עצומה לתלמידים. במעמד קבלת הפנים לתלמידים ישבו כל התלמידים עם ההורים שלהם באולם אחד, שני המלמדים, הרבה הוותיק ואבא זצ"ל היו צריכים לשאת דברים, ולאחר מכן היו עושים מיון ומחליטים מי מהתלמידים ילך לכתה של הרבה המבוגר ומי מהתלמידים ילך

לכתה של 'רבי אלתר'.

המלמד הראשון פתח בדברים, דיבר על החשיבות של ההוראה הנכונה של האלף בית לתלמידים ועוד, ואילו אבא שלי, כשהגיע תורו, שלף את הגיטרה מהנרתיק שלה, והתחיל לשיר לילדים כמה שירים. כשבאו למיין את הילדים קרה דבר פלא, כל הילדים רצו והתקבצו סביב אבא, וכל ההורים סימנו להם מרחוק "לא לא" וניסו לדחוק אותם שייאלצו דווקא לרבה השני, ומבחינתם בצדק רב. מלמד עתיר ניסיון עם התנהגות נורמלית, מול מלמד חדש שבא לחיידר עם אופניים ומנגן בגיטרה...

פגשתי אדם שהוסיף לי עוד פרט שמשלים את הסיפור: "אני הייתי אחד ההורים באותו מעמד", הוא הודה, "ואני נחרדתי לשמוע שהבן שלי הולך ללמוד אצל 'רבי אלתר'. החלטנו אני ורעייתי שלמחרת אנחנו באים שנינו למנהל, דופקים על השולחן ודורשים בתוקף שיעבירו את הבן שלנו לכתה של המלמד הנורמלי..."

"ואכן, הגענו לחיידר עם הילד, ובדיוק אז אבא שלך עבר שם. הילד שחרר את ידו מידינו, ופתח בריצה כזאת אל אבא שלך, עם כזאת התלהבות, שהותירה אותנו עם פה פתוח. אמרנו לעצמנו שאם הקב"ה סובב את זה כך שהרבי החדש יעבור בדיוק רגע לפני שאנחנו נכנסים למנהל, והילד שלנו רץ אליו כזאת שמחה, זה סימן משמים שכנראה הוא צריך להיות הרבי שלו, ואנחנו לא צריכים להתערב... האמן לי שהקב"ה ידע מה הוא עושה, התרומה שאבא שלך תרם לחינוך שלו ולאישיות שלו, היתה עצומה וכל יום מחדש הודינו לה' שנתן לו כזה מלמד מיוחד".

הלימוד שרבי אליעזר סילבר לימד אותי - כך סיפר צייד הנאצים שמעון ויזנטל באחד האירועים בהם נאם - הוא שלכל סיפור יש 2 צדדים.

על לשון הרע, ועל צד שני לכל סיפור

מאת: הרב ישראל היימן

פרשת נגעים. פעם בשנה אנו קוראים על עונשו של בעל לשון הרע. זה שלשונו מתגלגלת ללא מעצור, שבסוף מקבל צרעת ויושב מחוץ למחנה... מקבלים תזכורת לנושא הכל כך כואב ושהכי פחות נשלט על ידנו.

זה הזמן להסב מבט אל יסודות הדברים ולנסות לפתור מהשורש את העניין.

כמעט כל מי שאני מכיר לא רוצה לדבר לשון הרע, זה יוצא לו בטעות... אין מי שבאמת מחפש להחריב עולמות באבחת לשון. זה רק לא כל כך בשליטתנו, יש לנו משהו כל כך טוב וחשוב לומר, אנחנו לא שמים לב ומהראש זה מתגלגל ללשון ובורח החוצה בשניה של חוסר שימת לב. נו, אולי אונס רחמנא פטריה...

וודאי שאם ננסה להגיע למצב שאין לנו משהו רע לומר על אף אחד, אם נסתכל על העולם ועל האנשים שמסתובבים בו בצורה יותר טובה ומתוך מקום פחות שיפוטי, יהיו לנו פחות פאשלות כאלו.

עין טובה! זה שם הקוד. לראות טוב בכל אחד.

וזה רק עניין של הסתכלות. אם נרגיל את עצמנו להסתכל נכון זה יעבוד אחרת.

הגאון רבי אליעזר סילבר היה מאלו שעבדו קשה מאד אחרי מלחמת העולם השנייה לשקם את העולם היהודי ולנסות להטיב ברוח ובגשם עם אלו ששרדו את הזוועות.

מטעם צבא ארה"ב הוא היה מסתובב בין מחנות העקורים ומנסה לעזור ככל הניתן. בפרט הוא שם דגש על החזרת חיי הרוח לאותם ששנים ארוכות לא ראו צורת בית כנסת ולא הריחו את ריח דפי הגמרא. הוא הקים בתי כנסיות וישיבות, ארגן מצות לפסח וארבעת המינים לסוכות וכל מה שנצרך ליהודי בכל מקום שהוא.

ליל שבת אחד, ר' אליעזר סילבר נמצא באחת מהריכוזים בהם נמצאים אלפי עקורים. ביניהם יהודים לא מעטים, אבל ככל שמגיעה שעת תפילת ערבית של ליל שבת הרב סילבר מוצא את עצמו עם עוד שמונה יהודים בבית הכנסת מחכים לעשירי למניין.

אחד המתפללים יוצא החוצה ומנסה לחפש עשירי. הוא ניגש ליהודי שלא נראה עסוק כרגע ומציע לו להצטרף ולהיות עשירי למניין.

היהודי מסתכל עליו ובכעס עונה לו "אני לא מוכן!!"

הרב סילבר שעמד בפתח בית הכנסת המאולתר והיה עד למחזה, ניגש ליהודי במהירות. הוא מנסה בדרכי נועם לשכנע את היהודי בחשיבות התפילה במניין וענייית אמן יהא שמייה רבה.

היהודי הזר מתעקש.

הרב סילבר לא נרתע ומתיישב לידו על ספסל מזדמן, יש לו את כל

הזמן שבעולם. אדם שעבר את המחנות לא ניתן לשפוט אותו בכלל, הוא רק מנסה להבין מדוע היהודי כל כך נרעש ולא מוכן לשמוע על ההצטרפות לתפילה בשום פנים ואופן.

כל מי שרצה את התפילין היה צריך להיפרד מפרוסת לחם שלימה

וכך מספר אותו יהודי שבור לב לרב סילבר.

הייתי במחנה מטאהוזן, סבלנו שם סבל לא אנושי. קרן אור אחת הייתה שם במחנה. בדרגש מתחתי היה יהודי שהצליח להחביא זוג תפילין וסידור תפילה. בכל שעות היממה היו עומדים אצלו בתור, לפני השקיעה להניח תפילין ואחריה להתפלל תפילה מתוך הסידור. הנקודה היא שהוא גם היה היהודי העשיר ביותר במחנה. הוא לא ניהל גמ"ח אלא בית עסק לכל דבר ועניין. כל מי שרצה את התפילין להניח חצי דקה ולומר איתם שמע ישראל היה צריך להיפרד מפרוסת לחם שלימה. מי שרק היה צריך את הסידור הספיקה לו חצי פרוסה...

כל הבית חרושת הזה התנהל לו בדרגש מתחתי חודשים ארוכים מאד.

לא האמנתי למראי עיני מידי יום. היהודי הזה פשוט סוחר בסידור ובתפילין שלו. מאיפה היה לו את העוז והחוצפה הזו? יש לכבוד הרב מושג מה המשמעות של חצי פרוסת לחם במחנה? ויש יהודים שנתנו לו את זה מידי יום! איפה האחריות שלו?

באותו יום כשנכנסתי כהרגלי אצל רבינו, לפני שפתחתי לומר לו דבר, אמר לי, 'אתה יודע שאבא היה אומר כשמתחילים מסכת צריך לסיים, זה לא כבוד להתחיל ולא לגמור'.

לא מספיק לראות ולחוות 'מופת', צריך להתבונן בו כדי להסיק ממנו מסקנות ברורות

מאת: הרב צבי גטקר

בהפטרות תזריע מתואר המעשה בנעמן שר צבא ארם, שבראותו את קדושת איש האלוקים, כי ברחיצה סתמית בירדן שב בשרו כתינוק שנולד! מיד התגייר, ועזב את האלילים. בעלי המוסר עמדו על כך, כי הנס נעשה הלא לעיני קבוצה ענקית של עבדי נעמן שהיו איתו, ולמה דווקא נעמן הוא זה שלקח מוסר מהמופת האלוקי והתגייר. תשובות שונות נאמרו על תמיהה זו, וכלל כולם הוא, כי לא מספיק לראות ולחוות 'מופת', צריך להתבונן בו כדי להסיק ממנו מסקנות ברורות.

נעמן התבונן במה שקרה איתו, בשונה מכל השאר שאמנם שרקו בהתפעלות, ולא גמרו לדבר ולספר על כך למכריהם אבל לא התבוננו, רק נעמן שנעצר והבין את משמעות המופת, את האלוקות שהוא מוכיח, הסיק את המסקנא המתבקשת, והתגייר. לא מכבר יצא לאור הספר 'אריד בשיח' ההספדים שנאמרו על מרן שר התורה זצוק"ל.

מרן היה איש קדוש, שזכינו בדורנו אנו, לראות איך איש אלוקים מברך, או מורה למישהו לעשות משהו, והטבע פשוט מתהפך, לא פעם ולא פעמים. ראינו כולנו איך ה' שומר את צעדיו של מי שמוסר את כולו לתורה.

נביא בס"ד כמה עובדות שליקטנו מהספר, בהם ניכר ההשגחה המופלאה והסייעתא דשמיא שיש למי שדבק בקב"ה, והעיקר במעשיות אלו הם, להתבונן ולהסיק את המסקנות.

הנכד הגאון הרב שלמה קולדצקי שליט"א מספר: פעם הייתי בביתו בשבת, ובתי היחידה אז, שהייתה כבת שש ביקשה ברכה שיהיו לה עוד אחים, אמר רבינו 'אי"ה יהיו לכם שלישיה', והרבנית ע"ה אמרה, 'שלישיה זה מאד קשה, אולי תאומים', נענה רבינו 'לא חייב שיהיה שלישיה בבת אחת, אפשר כל שנה אחד', ואכן כך היה במשך שלוש שנים כל שנה נולד לנו ילד, ויותר לא היה לנו תקפה ארוכה מאוד, באותה תקופה באתי שוב ובקשתי ברכה מסבא, אמר רבינו 'כעת חיה יהיה לך עוד ילד', וכן ממש הוה.

באופן כללי שמענו ממנו תמיד, לעשות מה שהרופאים אומרים, וכן בדרך כלל כך היתה דעתו, אך היו מקרים שראינו אותו מבטל את דברי הרופאים, אחת מבנות משפחתי הוצרכה לעבור ניתוח כפתורים, לילה לפני הזמן באתי אליו להתברך, הוא אמר לא לערוך את הניתוח, ומחר הכל יסתדר, וכן הוה.

וכעת אותו ת"ח הולך ברחובות בני ברק כאדם רגיל

כך היה גם בדברים של פיקוח נפש ממש, אמי תחי' בקשה ממנו ברכה לטיפול בעל משמעות לטווח ארוך בשביל ת"ח אחד, שהרופאים אומרים שחובה לעשות את הטיפול, וכעת הוא אמור לעבור אותו, רבינו לא הסכים לברך אלא אמר שלא יעשו את הטיפול, ואף כשהגיע הרופא עצמו אליו, והסביר את חומרת המצב, והסכנה הכרוכה בכך, שללא הטיפול יתכן שיתפשט זיהום בגוף, אבל רבינו התעקש כי לא יעשו את הטיפול, ואכן לא עשו, וכעת אותו ת"ח הולך ברחובות בני ברק כאדם רגיל.

אתה יודע שאבא היה אומר

הגאון הרב שמעון ויסברג מספר בהספדו: הרבה מופתים סופרו על רבינו זצ"ל, וזכורני מעשה מבהיל, שבדידי הוה עובדא, בלמדי בישיבה קטנה פוניבו', למדתי עם חברותא תקופה ארוכה מס' נזיר, ואחר זמן ראינו שקשה עלינו מאד הלימוד במסכת זו, וכמש"כ תוס' [נזיר יב.]. 'דלשון נזיר משונה', והחלטנו יחד שממחר נלמד מסכת אחרת.

באותו יום כשנכנסתי כהרגלי אצל רבינו, לפני שפתחתי לומר לו דבר, אמר לי, 'אתה יודע שאבא היה אומר כשמתחילים מסכת צריך לסיים, זה לא כבוד להתחיל ולא לגמור'.

גילה צרעת קטנה על רגלו, וסירב להצעת הרופא לחתכה, עד שבחסד ה' עליו נרפא מהחולי המר הזה

הרב חנניה צ'ולק שליט"א בפנינים והארות לפרשת השבוע

האם אבי הבן אסור במלאכה ביום המילה כיון דמילה הוא כקרבן

ויביום השמיני ימול בשר ערלתו (י"ב ג)

האם אבי הבן אסור במלאכה ביום המילה כיון דמילה הוא כקרבן - הנה בספר 'זכר דוד' (לרבי דוד זכות בסוף ספר ענייני מילה) כתב יש מקומות שנוהגים שאבי הבן והמוהל והסנדק אינם עושים מלאכה במשך כל יום המילה דהוא חג שלהם, כמובא בירושלמי (ומובא בתוס' פסחים נ) דביום הקרבת קרבן אין עושים מלאכה. וכן ב'מאמר מרדכי' (או"ח סי' תס"ח) כתב מטעם זה אסור האב בעשיית מלאכה ביום שמל את בנו דהוי כמקריב קרבן (כדאיתא במדרש תנחומא וירא סי' ו'), וביום הקרבת קרבן אסור בעשיית מלאכה, ולכן נוהגים שלא הסנדק ולא המוהל עושים מלאכה. תמה ה'נשמת כל חי' (יו"ד סי' ס"ב) הרי אין המוהל אלא ככהן המקריב, והסנדק כמזבח, והיכן מצינו שנאסר הכהן במלאכה ביום שמקריב בו קרבן של אחר, א"כ אין לאסור רק לאבי הבן, אבל ה'פרי חדש' (או"ח סי' קל"ה) סבור דאבי הבן מותר במלאכה ביום המילה. וכן כתב ה'ברכי יוסף' (או"ח קל"ה) דהעיקר כדברי ה'פרי חדש' דאבי הבן לא נאסר במלאכה. וב'שרי לב' (מערכת מ' אות י"ט) העיר על ה'נשמת כל חי' דנעלם ממנו ה'פרי חדש' שמתיר בזה. וה'דברי יציב' מצאנו אמר שהוא מאחר התפילות ביום ברית כדי שלא יהיה זמן לבעל ברית לילך לעבודה (כך מובא בשפע קודש עניני ברית מילה ע"ט ע"ז לרבי חיים גולדשטיין שליט"א) (מעדני אשר).

גילה צרעת קטנה על רגלו, וסירב להצעת הרופא לחתכה, עד שבחסד ה' עליו נרפא מהחולי המר הזה

אדם פי יהיה בעור בשרו ... לנגע צרעת (י"ב ג)

האם דיני צרעת נוהגים בזה"ז - הגרא"ל שטיינמן זצ"ל הביא ('איילת השחר' פר' תזריע) את שסיפר רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל אודות אחיו רבי שלמה זלמן זצ"ל המכונה 'ר' זלמל'ה', שגילה צרעת קטנה על רגלו, וסירב להצעת הרופא לחתכה, עד שבחסד ה' עליו נרפא מהחולי המר הזה. וכך מובא ב'תולדות אדם' (ח"ב עמוד י"ב): 'פעם אחת זרחה צרעת קטנה על רגל הצדיק. וירא הרופא ויתבונן בה ויאמר התחבולה הטובה היא, לדעתו, לחתוך אותה ולשרש אחריה. ורבי זלמן ענה ואמר: הנה יש לי מבוכה בזה! ראו, הצרעת מראה בהרת יש לה! ולדעתי איסור לאו של קציצת בהרת נוהג גם בזמן הזה. והרבה לפלפל בזה בדרך אמת ובסברות ישרות והדינים הכלולים בהלכות אלה כולם היו ערוכים ושמוורים על לוח לבו ומשוננים על פי. ויחרישו כולם כי לא מצאו מענה... וה' בחמלתו הוציאו מחוליה זה לרווייה, בלי עצת הרופא, להראות כי כל המסתפחים בנחלת ה' ובתורתו, פרי ביטחונם יאכלו'. ואכן יש לתמוה מדוע לא שמענו ולא ראינו בדורותינו אנשים שנהגו טומאת צרעת, בעוד שמעיקר הדין אמורות הלכות צרעת לנהוג גם בזמן הזה. דכך פסק הרמב"ם (פי"א מטומאת צרעת ה"ו): 'טהרת מצורע זו נוהגת בארץ ובחול, בפני הבית ושלא בפני הבית'. וכיוצא בזה הוכיח הנצי"ב מוולאזין ('העמק שאלה' משאלות דרב אחאי גאון שאי' פ"ח) אשר הביא דיני הצרעת: 'דוע דרבינו לא כתב אלא בדינים הנוהגים בזמן הזה, ומובן דסובר שרואין נגעים בזמן הזה'.

יש בידינו עדויות ממוקדות שמאז חורבן ביהמ"ק לא היו נוהגים בטומאת צרעת

מאידך גיסא, יש בידינו עדויות ממוקדות שמאז חורבן ביהמ"ק לא היו נוהגים בטומאת צרעת. כך הביא ה'פסיקתא זוטרתא - לקח טוב' (פר' תזריע): 'דאמר רבי יוחנן: מיום שחרב ביהמ"ק, אין טהרה ממת ואין טומאה ממצורע. פירוש: אין טהרה ממת, אבל טומאה איכא, לפי שאין לנו אפר הפרה להזות, אבל טומאה ממצורע אין כלל, שאין בהם מורה'. וכתב בשו"ת 'יד חנוך' (סי' מ"ט): 'והנה המאמר הזה (של רבי יוחנן) לא נמצא אצלנו לא בתלמוד בבלי ולא בתלמוד ירושלמי, ונעלם מאתנו מקורו, אבל נאמן עלינו רבינו טוביה ז"ל (מסדר הפסיקתא בימי הגאונים) שמצא כן בספרי חז"ל שנאבדו מאתנו, כי כמו כן מצינו הרבה מאמרים בתשובות הגאונים שלא נמצאו בספרים שיש בידינו מחז"ל... וכן עוד

מאמרים כהנה שהביאו הקדמונים בשם האמוראים ואין זכר למו בש"ס ובמדרשים שבידינו, אלא היו כתובים בספרי חז"ל שאבדו מאתנו באורך ובטלטול גלויות ומאמר זה של הפסיקתא זוטרית הנ"ל הוא כאחד מהם. וכן גם הביאו רבותינו הגאונים ('תשובות הגאונים - שע"ת' ס' קע"ו): 'משחרב ביהמ"ק אין המנוגעין מטמאים. ובזמן הזה אם ח"ו יהא תלמיד או חכם מצורע, אין דוחין אותו לא מביהמ"נ ולא מביהמ"ד, דליכא השתא (דברים כ"ג ט"ו) 'והיה מחניך קדוש'. והרי הדברים צריכים ביאור רב: הלא לכאורה אין נגעי הצרעת תלויים ועומדים בבניין בית המקדש, ומהיכתי תיתי שהתבטלו כל דיני הנגעים עם חורבן ביהמ"ק? וכן הקשה ה'תפארת ישראל' (בסוף הקדמתו 'מראה כהן' על מסכת נגעים אות ל"ט): 'ומימי תמהתי למה אין נוהגין כן בזמן הזה. וזכרתי ימים מקדם, שבילדותי הצעתי תמיהתי זו לפני הגאון הגדול רבי עקיבא זצ"ל. והשבני, שגם הוא תמה על דבר זה. ואין לו תירוץ המתקבל על הדעת. אמנם האמת היא

ששאלה זו כבר נפתחה בקדמונים ותשובות שונות ומפתיעות נאמרו בה ע"י רבותינו הראשונים והאחרונים, את ההסבר הראשון אנו מוצאים בדברי רבינו שלמה בן היתום (מרבותינו הראשונים שבאיטליה, הכותב בפירושו למסכת משקין יד): 'ונוהג צרעתו בזמן שביהמ"ק קיים, וטומאה וטהרה הייתה בישראל, ולא יבוא אל תוך המחנה, אבל השתא איתקיים בנו (ישעיה ס"ד ה) 'ונהי כטמא כולנו'. והיינו, היות ובזמן הזה אין נוהג דיני טומאה וטהרה, לכן גם אין צריכים לעסוק בטומאת וטהרת המצורע. וכפי הנראה זה גם כוונת דברי רבותינו הגאונים שהסבירו: 'דליכא השתא והיה מחניך קדוש'. כעין זה כותב היעב"ץ, המת"ח רק לענין טהרת המצורע ('שאלת יעבץ' ח"א ס' קל"ו): 'לא הטילה תורה חיוב מצוה זו אלא כדי להיטהר ולבוא אל המחנה ולביתו. ודין שילוח טמאים בלא"ה אינו נוהג בזמן הזה אפילו בא"י. ואין צריך לומר בחו"ל, שעכשיו אינו מועיל לו כלום לטהרתו, דמכל מקום נשאר טמא בטומאת ארץ העמים, לכן לכתחילה ודאי לא קמיבעיא דלא צריך להיטהר'. אמנם ה'חזון איש' לא סבר כך, וכתב (נגעים ס' י"ג אות י"ז): 'ראיית נגעים וטהרתו חובה אף בזמן הזה אף שאין לנו טהרות, וטהרת מצורע חובה אפילו למאן דלית ליה טבילה בזמנה מצווה, דהרי הוא דוחה בתגלחתו לאו דהקפה והשחתה וגילוח נזיר'. הרדב"ז (מצודת דוד מצ' תמ"ו) מציג את המציאות הקיימת: 'הוי יודע שמצווה זו נוהגת בין בארץ בין בחו"ל, בפני הבית ושלא בפני הבית. ומימינו לא ראינו ולא שמענו שעשו מצוה זו באחד מבתי דינים שבישראל, וגם בעלי ההלכות הפסוקות לא כתבוה'. והסיבה כי אין אנו בקיאים בהל' נגעים! דאין הדורות שאחר התלמוד בקיאים במראות נגעים, וכל שכן שאין בה תלמוד, ולכן העמידו הדבר על חזקתו, שכל עוד שאין הכהן רואהו ואומר מוחלט או מוסגר הרי הוא בחזקתו, ואפילו שנראה סימני חולי זה אינו חייב לנהוג דבר מכל מה שחייב לנהוג המצורע'. וכן כתב גם רבי משה חאגיז (באלה המצוות מצ' קע"ד). וכבר קדמם בזה הראב"ה (מו"ק ס' תח"מ): 'הלכות מצורע לא הוזקקתי לפרש, כיון דכהן לא חזי ליה ולא בקיאי למיחזי, ולא נהגי בזה"ז דיני מצורע, אבל מרחיקין מהם מפני הסכנה'. נראה גם שזו הייתה כוונת ה'פסיקתא זוטרית': 'טומאה ממצורע אין כלל, דאין בהם מורה', שאין כהן הבקי בנגעים וראוי להורות.

וכתב ה'אור שמח' (הל' טומאת צרעת פ"א ה"ו) ד"יתכן שהשתכח מאתנו מראה של שני תולעת, כמו שנשתכח מראה התכלת והחילוץ כן נשתכח התולעת שני ומראהו, ולא יתכן טהרתו וטהרת בתים. ואילו ה'ערוך השולחן' סבר שמראה הלבן הוא שנשתכח ('עה"ש העתיד' הד' נגעים ס' צ"ז): 'ולפלא שלא נהנו בזמן הזה בטהרת מצורע, ואי משום יחסי כהונה, אדרבא עכשיו כל הכהנים בחזקת כהונתם, כיון דלכולם אין כתב יחוס, ופדיין הבן יוכיח. וגם בזמן הגמ' לא מצינו שנהגו בטהרת מצורעים, רק בזמן התנאים אחר החורבן נהגו (כמבואר בתוספתא פ"ח ברבי טרפון שטיהר). דאין אנו בקיאים במראות הנגעים, דאפילו במראה אדום דדם אין אנו בקיאי, וגם האמוראים לא היו בקיאי בהם (כדאיתא ספ"ב דנדה) ולכן כל מראה אדום היו מטמאי, וכל שכן בעומק מראה לובן שהוא למעלה מבוהק'.

חידות לפרשת השבוע:

- א. על שם מה נקרא הזכר - 'זכר' וע"ש מה נקראת הנקבה - 'נקבה', מי צריך להתפלל על מזונותיו והיכן נרמז שאשה פטורה ממצות עשה שהזמן גרמא?
- ב. איזה דין בפרשתנו בא כדי לקבוע בנפשותינו יראת המקדש וקדשיו?
- ג. היכן נרמז בפרשתנו המנהג שנהגו מקצת, שאשה אחרי לדתה לא תלך לבית הכנסת עד חודש ימים?
- ד. על מה צריך אדם להתפלל לקראת לידת אשתו?
- ה. מי הוא זה שהמתינו עם קבלת שבת כדי שלא תחולל שבת עם לידתו?
- ו. מה מראים השרטוטים המנומרים בעור הנחש?

ל) 'נקבה שכרך עלי ואתנה', ופירש"י: כשתנקוב ותפרש שכרך - אתנה. ובפסיקתא כתב שנקבה מלשון 'נקיה באה' שנקיה מהמצוות, שפטורה ממ"ע שהזמן גרמא. • תשובה לחידה ב. כתב ה'חינוך': שורש המצווה שאסור לטמא

• תשובה לחידה א. איתא בגמ' (נדה ל"א): 'א"ר אמי, בא זכר לעולם - בא ככרו בידו (דהיינו פרנסתו), ולכך נקרא 'זכר' מלשון - זה כר, ואילו נקבה אין עמה כלום, מלשון - נקיה באה, ועד שמתפללת ומבקשת מזונות - לא ניתן לה, כדכתיב (בראשית

באמרו ברוח הקודש דיש להמתין, כי הבן הילוד לאשה זו, יאיר עיני חכמים בתורתו, ויושיע את ישראל בתפלתו ויקראו שמו משה' (אוצר פלאות התורה).

- **תשובה לחידה ו.** במדרש (תנחומא פר' מצורע סי' ב) איתא דבר פלא, השרטוטים המנומרים בעור הנחש 'צרעת' הם, ונענש הנחש בצרעת כדי המספר לשה"ר, כי הנחש דיבר לשה"ר על הקב"ה שאמר 'כי יודע אלוקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלוקים יודעי טוב ורע' (בראשית ג, ה). והנה יש לעיין מדוע לעור הנחש יש חן בעיני בני אדם, שעושים מהם בגדים וכלים נאים, ונמכרים ביוקר גדול. בעת שראוי שיהיה משוקץ ומתועב בעיני אדם, שהוא נגע צרעת שנפשו של אדם קצה ממנו. ו"ל דהנה, הקשה 'רבינו בחיי' (פר' שמיני י"א ל, ד"ה והחומט) למה הנחש אינו נמנה בכלל השמונה שרצים המטמאים במגע, דראוי היה שיהיה הוא טמא ומטמא, שהרי הוא שורש הטומאה והזוהמא שהוא הנחש הקדמוני. וכתב דהתורה לא רצתה לטמא הנחש במגע, שא"כ היה האדם לפעמים נמנע מלהרגו בכדי שלא יטמא על ידו, והתורה רצתה שאדם יהרוג הנחש כדי שתתקיים בו הקללה 'והוא ישובך ראש', ולפי דברים אלו מובן הפלא שעורות הנחש מצאו חן בעיני בני אדם, דרצון ה' שבני אדם יהרגוהו לכן המשיך הקב"ה על עורו חן כדי שיחפצו בני אדם להורגו ולעשות מעורו בגדים וכלים נאים (אוצר פלאות התורה).

(מתוך עלונו של הרב צ'ולק-תשפ"ג)

לאכול קדשים, כדי לקבוע בנפשותינו יראת המקדש וקדשיו ואין ראוי שיאכלום אלא רק הטהורים, כי הטהרה היא מעלה וכבוד באדם.

- **תשובה לחידה ג.** כתב ב'פענח רזא' בפרשתנו עה"פ 'ואל המקדש לא תבא' - דהיינו ביה"כ, ולכן ממתנינים חודש ימים או יותר מללכת לביה"כ. והמשנב"ב (סי' פ"ח סק"ה בשם רבינו ירוחם) כתב: 'יש טועים לומר שנשים שילדו לא יכנסו לביה"כ עד שיעברו ארבעים יום מלידת הזכר ושמונים יום מלידת הנקבה, ומנהג טעות הוא, ויש למחות בידם.
- **תשובה לחידה ד.** כתב בספר חסידים (סי' תשצ"ג): 'מי שאשתו מעוברת והגיע חודש התשיעי, יתפלל שלא תלד אשתו בשבת, שלא יחללו שבת, וכן על בתו וכלתו'. וב'כף החיים' (לרבי חיים פלאגי זצ"ל סי' כ"ז אות כ"ה) כתב: אין נראה לנכון להתפלל שלא תלד בשבת, דאם גזירת הבורא שתלד בשבת כי כן ימלאו ימיה ללדת, אפשר שאם תמהר או תאחר ללדת תבוא לידי סכנה ח"ו, ולמה לנו להתערב בהנהגתו ית' (אוצר פלאות התורה).
- **תשובה לחידה ה.** ה'חתם סופר' נולד בז' תשרי תקכ"ג, סמוך לכניסת השבת, והמתינו בביה"כ"נ מלקבל שבת עד שנולד, כדי שלא תחולל שבת בלידתו, וכתב ב'חוט המשולש' (עמ' י"ב): 'ויהי בעת כרעה אמו ללדת, והיא שלחה אל המרא דאתרא רבי אביש חסיד (מפראנקפורט דמיין) זצ"ל, ונפשה בשאלתה ועמה בבקשתה כי יצווה שימתינו בביה"כ"נ בקבלת שבת עד לדתה, לבל יחולל שבת קודש בלדתה, והאב"ד שעה לבקשתה,

המשך מעמוד 11 | הגה"ח רבי יוסף אריה לובין זצ"ל

הקושיא שהציג אתמול. כאילו הוא לא טיפס רק לפני רגע את האוורסט בכבודו ובעצמו.

"בתקופה האחרונה, הוא ממש סבל מיני חלאים ומכאובים. שאלתי אותו פעם, "אבא, חם לך? קר לך?", הוא צחק ואמר לי "בזמן שאני אגיד לך אם חם לי או קר לי, אני כבר ארגיש עוד כמה ייסורים שיבואו עלי... אז מה זה משנה אם קר לי או חם לי... העיקר זה עוד שטיקל גמרא, או שטיקל שולחן ערוך".

"ביום האחרון שלו, הוא התווכח עם האברכים בכולל בשאלה מה נשאר להלכה האם יש דין 'טבל' בצמר שלא הופרש ממנו 'ראשית הגז' או לא..."

"אחי, הגאון רבי שמואל לובין שליט"א, שמכהן כרב הקהילה של קרלין בטבריה, שמע על כך, והראה לאבא שיש בשולחן ערוך יורה דעה של 'דרשו' עיסוק נרחב בשאלה הזאת. אבא מאוד שמח על כך, וישב בבית בלילה בשעת לילה מאוחרת, ועיין בסוגיא בשקיקה. אמא שתחי' אמרה לו שכבר מאוחר והוא צריך כבר ללכת לישון אבל הוא אמר לה "לא לא, אני חייב לגמור ללמוד את הנושא הזה לפני שאני נכנס למיטה, וכך הוא המשיך לעיין זמן רב, עד שעלה על יצועו כשהוא שבע מדברי תורה, וכך עלה למרום בטהרה גמורה".

ספר תורה והם קראו בו בחדר הצדדי. הם לא ידעו אז מי הוא הרב הזה, הרב מרדכי אליהו לא היה אז כל כך מוכר, אבל הרב מרדכי אליהו לא שכח את האיש שדאג לו בכזאת מסירות. הוא אמר לחמי, אשריך, מצאת לך משפחה טובה להשתדך איתה!".

"בשנים האחרונות ההליכה כבדה עליו מאוד. הכולל בו למד נמצא בקומה השניה ואין שם מעלית. האברכים הצעירים חשבו להעלות אותו עם כסא גלגלים, אבל החברותא שלו בשעות הבוקר רופא במקצועו, והוא מאוד הקפיד על הנושא הבריאותי של אבא, ואסר על האברכים להעלות אותו במדרגות. הוא אמר להם שזאת פיזיותרפיה מאוד חשובה לבריאותו, ואסור לוותר לו על זה.

"האברכים מספרים שזה היה מחזה מדהים לראותו אותו עולה מדרגה, ואמר "אה, חסדי השם", עוד מדרגה ושוב "חסדי השם". זה עלה לו במאמצים מרובים ולקח זמן רב. בסופו של דבר היה עולה את כל גרם המדרגות, וצועד לאטו למקום שלו בבית המדרש, מתיישב באנחת רווחה "אה! חסדי השם!!!", פותח את השולחן ערוך וצולל ללימוד בתוך שניה. עוד לפני שהספיק להסדיר את הנשימה הוא כבר היה קורא לאחד האברכים שאיתו התווכח אתמול באיזו סוגיא, ומספר לו מה התחדש לו במהלך הלילה, ואיך הוא חשב לתרץ את

אתה מבין למה אני לא מוכן לבוא להתפלל?

הוא ביקש את רשותו של הזר לספר לו סיפור

הרב סילבר לא התרגש. הוא ביקש את רשותו של הזר לספר לו סיפור ורק אם שייך שיקשיב עד הסוף.

הרב סילבר פתח וסיפר לו על יהודי שהיה במחנה מטאהוזן והיה ברשותו סידור ותפילין. הוא החליט לעשות עם הדבר הזה מסחר ולגבות בעד שימוש בהם מהאוצר הכי יקר במחנה - לחם. מידי יום עמדו לפני הדרגש שלו עשרות יהודים שנתנו את נפשם כפשוטו בעד תפילה מתוך סידור או הנחת תפילין. במהלך כמה חודשים מאות רבות של יהודים שילמו את הלחם היחיד שהיה להם

שבשבילם היה זה נתינה של פיסת חיים, בשביל הזכות להתחבר לבורא העולם דווקא בתוך התופת.

זה פשוט תלוי מאיזה צד מסתכלים על זה, הסביר לו הרב. היהודי שבמקרה שמו הוא שמעון ויזנטל ושהתפרסם לימים כצייד נאצים מפורסם נכנס לבית הכנסת להשלים מניין של ליל שבת. הלימוד שרבי אליעזר סילבר לימד אותו - כך סיפר ויזנטל עצמו באחד האירועים בהם נאם - יותר מחשיבותה של התפילה במניין הוא שלכל סיפור יש 2 צדדים. הבחירה בידך אם לראות את הטוב או דווקא להביט אל הרע. אכן, זה קשה לשמור על הפה. לא משימה קלה... אבל מי שפשוט רואה בכל יהודי רק טוב אין לו נסיון עם זה בכלל.

המשך מעמוד 25 | הרב צבי גטקר

לא זו בלבד, אלא המשך רבינו "לפי תומו" וסיפר לי את המעשה הנודע שסיפר מרן הגר"א קוטלר זצ"ל למרן הגר"א וסרמן, שפעם עמד להפסיק באמצע לימוד מסכת, ונכנס לח"ח והח"ח אמר לו באריכות את חשיבות לימוד מסכת שלימה, ואף שהגר"א קוטלר לא אמר כלל לח"ח שעומד להפסיק את המסכת באמצעה, והוסיף וסיפר לי רבינו כי ר' אלחנן אמר על מעשה זה שהקב"ה נותן בפי הגדולים דברים לומר לציבור לפי מה שהם צריכים לשמוע...

הגאון רבי ברוך מרדכי שוורצבורד מספר: עוד שמעתי מאחד מידידי, שהמתין כמה שנים לילדים, והלך לקבל ברכה, ואמר לו הגר"ח שיקפיד לקדש ולהבדיל על יין, וכעבור תקופה שלא נושע, נכנס שוב, והשיח צערו לפני הרב, ואמר שמקפיד על יין בהבדלה כדברי הרב ועדיין לא נושע, הרב הביט עליו בעיניו הטהורות, ואמר 'מה עם הגויה?', ולא ידע מאי קאמר, וכשהגיע לביתו אמר לאשתו שהגר"ח אמר מה עם הגויה, וישבו יחד וחשבו מה יכול להיות כוונתו, ואז הבינו שיש להם עוזרת גויה, ולא הקפידו להרחיק ממנה שלא תגע ביין כאשר היא לבדה בדירה, כי כשהיה להם רק מיץ ענבים

סמכו בעצת מורה הוראה על כך שהמיץ מפוסטר, וכשעברו ליין קנו יין לא מבושל וממילא נכשלו בסתם ינם, ומאז הקפידו לנעול את היין כראוי, ותכף מיד נושעו ונפקדו.

נסיים במעשה אותו סיפר הגאון רבי ישראל אדלשטיין, בו רואים כמה הקפיד מרן עצמו להתבונן בישועת ה' להודות עליהם ולהתקרב עוד לקב"ה מהתבוננות בהם.

מעשה ששמעתי ממקור נאמן, פעם אחת ביקר אצל אחותו הרבנית ברום שתחי' לאו"ט, ואחר זמן קצר שהלך משם שוב חזר וחיפש דבר מה, ושאלוהו מה אבד לו, והתברר שהייתה מונחת בכיסו שקית עם פתקא, שהניחה למשמרת בכיסו כדי לזכור ישועה גדולה שהייתה לו, וראה עכשיו שאבדה וחיפשה היכן היא.

הנה לכאורה מעשה זה קטן הוא, אבל באמת דבר גדול הוא, כי אמנם יש רבים שמכירים ומוודים להקב"ה, אבל די להם באמירת מודים כמה פעמים בכוונה, או לומר נשמת במנין או בכותל... וזהו, אבל להניח למשמרת בכיסו סימן כדי לזכור לשבח ולהודות להקב"ה על שאירע עמו, זו דרגה מיוחדת של הודאה והכרה בהקב"ה, והתבוננות בדרכיו.

המשך מעמוד 22 | מספרים על 'גמ"ח תאורה'

כך שהעמלה שלו תהיה נמוכה מכדי להתעסק עם זה.

"עברו מאז כמה חודשים והם לא חשבו שיש סיכוי שיראו כסף מאותה תביעה, אבל באותו שבוע התקשר העורך דין ואמר להם שהוא שינה את דעתו, ואף שזה לא משתלם לו בכלל, הוא רוצה לכלול אותם בתביעה, כדי לעזור לאברך בן תורה... בתוך כמה שבועות חזר הכסף במלואו, והוא כיסה בקלות את ההלוואה שלקח כדי להתקין גנרטור.

"זה רק סיפור אחד מיני רבים, ויש באמתחתי עוד מאות סיפורים כאלו שנתקלתי בהם במשך השנים. המציאות מראה את זה שוב

ושוב, מי שמשקיע כסף לשבת, לא מפסיד מכך, אף פעם!". הרב ידלר מוסיף: מנהלי הסניפים הם אנשים שפשוט פועלים במסירות נפש, רק לשם מצוה, ולכן רואים סייעתא דשמיא מיוחדת בכל צעד ושעל.

ניתן לקבל את רשימת הגמ"חים בשליחה לכתובת מייל bn324143@gmail.com - מענה אוטומטי.

המעוניינים להקים גמ"ח תאורה באזור מגוריהם, וכן לבירורים והתעניינות בנושא ניתן לפנות לרב מנחם רביבו בטלפון שמספרו 052-7177049.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת'

מדי שבוע ישירות למייל?

חדש!!! ניתן להרשם בכל עמדות 'נדרים פלוס' ברחבי הארץ

מה פירוש "הגומל לחייבים טובות שגמלני כל טוב"? כמה זמן לאחר הלידה מברכת היולדת 'הגומל'?

בפרק ק"ז שבתהלים, נזכרות הסכנות השכיחות במהלך הליכה במדבר, ישיבה בכלא, מחלה, והפלגה בים. לגבי כל אחד מדברים אלו מתוארות הסכנות, הצעקה אל השי"ת להינצל מהסכנה, וישועת השי"ת בהצילו מהסכנה; ולאחר מכן, בפסוק נפרד לכל אחד מארבעת הדברים, נאמר: "יודו לה' חסדו וְנִפְלְאוֹתָיו לְבְנֵי אָדָם".

ותיקנו חז"ל, שהודאה זו תהיה באמצעות ברכת "הגומל לחייבים טובות שגמלני כל טוב", כלומר, למרות שאינני זכאי, גמלני טוב והצילני מן הצרה. ויש שמברכים "שגמלני טוב". וברכה זו היא חובה

אף במקרה שלא נשקפה כל סכנה מוחשית במהלך ההליכה במדבר, או ההפלגה בים, וכדומה.

ואין לברך 'הגומל' אלא לאחר ההצלה המוחלטת מהסכנה, ולכן, לדוגמה, אין לברך על ריפוי ממחלה אלא כאשר תהליך הריפוי הושלם לחלוטין. ואם נרפא לחלוטין, אך נשאר רושם מהמחלה - לדעת הגר"ש וואזנר זצ"ל, יברך 'הגומל'. אולם, בשו"ת דברי יציב כתב בשם זקנו בעל הדברי חיים, שלא יברך 'הגומל' עד שלא יחוש כל חולשה מהמחלה, ומצבו ישוב להיות כפי שהיה לפני שנחלה. ובדומה לכך, הורה הגרי"ש אלישיב זצ"ל, בנוגע למי שעבר אירוע מוחי והזיכרון החל לשוב אליו, שלא יברך 'הגומל' עד שהזכרון ישוב להיות כפי שהיה לפני האירוע.

וכמו כן, בנוגע ליולדת - שיש הנוהגים שמברכת 'הגומל' - כתב הכף החיים, שתברך לאחר שבעה ימים מלידתה, שאז בדרך כלל כבר מתחזקת מחולשתה. וכן כתב הגרי"ח זוננפלד זצ"ל, שעד שבעה ימים היא מוגדרת כחולה, אך הוסיף, שאם לאחר שבעה ימים עדיין חשה חולשה, ראוי שתמתין ולא תברך אלא כשתחוש שבריא אותה שלימה.

מה הורה הרב מטשיבין זצ"ל בנוגע לברכת 'הגומל' לאחר טיסה? האם מברכים 'הגומל' לאחר טיסה ממקום למקום באותה יבשה

חכמינו זכרונם לברכה, תיקנו לברך 'הגומל' לאחר הפלגה בספינה בים. ולאחר טיסה במטוס - לדעת החזון איש, האגרות משה, הגר"ש אויערבך זצ"ל, והגרי"ש אלישיב זצ"ל, שצריך גם כן לברך ברכת 'הגומל'; משום שההימצאות במטוס היא כהימצאות בספינה בים. והוסיף האגרות משה, שלמרות

שבזמננו כמעט ולא נשקפת סכנה לחייהם של המפליגים בים והטסים במטוס, יש לברך 'הגומל', משום שעצם ההימצאות במקום שאינו יבשה נחשב כמצב סכנה, ולפעמים אכן באים לידי סכנה, ולכן צריך להודות על ההצלה מסכנה זו, על אף שאינה סכנה כה גדולה כבעבר. ועל פי דבריו אלו, שעצם ההימצאות במקום שאינו יבשה נחשבת כסכנה, כתב האגרות משה, שיש לברך 'הגומל' גם לאחר טיסה ממקום למקום באותה יבשה, למרות שהמטוס לא עבר מעל הים. וכן דעת הגר"ש אויערבך זצ"ל. אולם, לדעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל, אין לברך 'הגומל' לאחר טיסה מעל יבשה בלבד. וכעין זה הורה הגרי"י קניבסקי זצ"ל, שאין לברך על טיסה ממקום למקום במדינה אחת.

מאיך, היו מגדולי ישראל שסברו כי טיסה במטוס אינה כהפלגה בים: הרב מבריסק זצ"ל נהג שלא לברך 'הגומל' לאחר טיסה כלל. וגם הרב מטשיבין זצ"ל הורה לברך ללא 'שם ומלכות'.

והטס בטיסת מעבר עד למדינה מסוימת שאינה נקודת יעדו, וממשיך ליעדו בטיסה אחרת, אינו מברך אלא בסוף מסעו, וזאת, אף אם שוהה בתחנת הביניים מספר ימים. אולם, הטס ליעד סופי כלשהו, אף אם מתעתד לשוב לביתו לאחר זמן קצר - הורה הגר"ש אויערבך זצ"ל שיברך 'הגומל' במקום היעד; ולאחר מכן, בשובו לביתו, יברך על טיסת החזור.

וכמו כן, מי ששב לביתו לאחר שיצא ממקום סכנה, אף אם מתכוון לשוב למקום הסכנה לאחר מספר ימים - הורה הגר"ש וואזנר זצ"ל, שיברך 'הגומל'.

בני דודים מברכים יחד ברכה מסוימת, ונוסח הברכה משתנה משום כך! הכיצד? האם ניצולי מחנות ההשמדה צריכים לברך בראותם את המחנה בו שהו?

מי שניצל מסכנה על ידי נס, דהיינו שלא כדרך הטבע, כששב למקום שבו נעשה לו הנס לאחר חלוף יותר משלושים יום - מברך: "שעשה לי נס במקום הזה. ואם נעשו לו במקום זה כמה ניסים - מברך: "שעשה לי ניסים במקום הזה".

וכן הרואה מקום שנעשה בו נס לאביו, מברך: "שעשה נס לאבי במקום הזה"; וכן הרואה מקום שנעשה בו נס לרבו המובהק, מברך: "שעשה נס לרבי". וכשרואה את אביו או את רבו עצמם - מברך: "שעשה נס לאבי", או: "לרבי".

והרואה מקום שנעשה בו נס לאמו, יאמר: "לאמי". ושני בנים הרואים יחד מקום שנעשה בו נס לאחד מהוריהם, יאמרו: "לאבינו", או: "לאמנו". ונכד, יאמר: "לאבותי", "לאמותי", או: "לאבי אבי", "לאבי אמי", "לאם אבי", "לאם אמי". ושני נכדים - בני דודים - המברכים יחד, יאמרו: "לאבותינו". ו'נס' לענן זה, פירושו: א. הצלה בדרך שיש בה שינוי הטבע, וכגון מעשה שנזכר בגמרא, באדם שהיה בסכנה מרוב צמא, ונבקעה האדמה ויצאו ממנה מים. ב. הישארות בחיים לאחר אירוע שבדרך הטבע היה אמור למות בו, וכגון שנפל עליו מבנה או שנפל על ראשו חפץ כבד באופן שלפי הטבע נחשב כמוות בטוח, רחמנא ליצלן.

והגר"ש אלישיב זצ"ל הורה בנוגע לתאונת דרכים קטלנית - שהנוסעים שניצלו צריכים לברך "שעשה לי נס" במקום התאונה. ואדם שניצל מסכנה, ואופן ההצלה היה ללא שינוי הטבע - וכגון שגוי רדף אחריו להורגו, והזדמנו למקום אנשים רבים והבריחוהו - לא יברך 'שעשה לי נס' בראותו את מקום האירוע. ויש אומרים, שאף באופן זה צריך לברך, משום שצריך להודות ולשבח להשי"ת על שהכין והזמין את הצלתו, וכגון בדוגמה הנ"ל, שהגיעו אנשים רבים למקום בדיוק באותו הרגע. ולמעשה, ראוי לברך ללא 'שם ומלכות'.

ובהקשר זה, כתב בשו"ת בצל החכמה, שניצולי מחנות ההשמדה של הגרמנים ימח שמם, צריכים לברך 'שעשה ניסים' בראותם את המחנה שבו שהו. והסביר את דבריו, שגם אלו שניצלו על ידי התקדמות והתקרבות צבאות מדינות המערב, שאז נסוגו הגרמנים מפניהם והשאירו בחיים את אלה שזכו להיות בחיים באותה שעה, נחשב אופן הצלתם כנס, ולא כאופן טבעי; משום שהתקרבות צבאות המערב נמשכה זמן רב, ולולי רחמי השי"ת היה להם זמן ואפשרות לבצע את זממם, כפי שהצטוו, לחסל כל יושבי המחנות, וכפי שאכן עשו במקומות רבים. והוסיף, שראוי שהניצול יסתכל סביבו בכל שטח המחנה עד כמה שניתן, כדי לפטור בברכה זו את כל הניסים שנעשו לו במקומות השונים שבמחנה, כלומר, שעמד בכל העיניניים והסבל שעבר במקומות אלו, שאף זה נחשב במידה רבה פְּנֵס.

הצטרפו גם אתם ללומדי ה'דף היומי בהלכה'

עכשיו בכל עמדות דרשים פקוס
או במיקד דרשו 02-5609000

חֲמִידַת יָמִים אוֹתוֹ קָרְאָת

”שבת כזאת לא היתה עדיין מעולם, וגם לא תהיה שוב לעולם!”

ההתרגשות הגדולה שפיעמה בלבו של הגה”ח רבי זלמן בריזל זצ”ל,
לקראת ביאתה של שבת המלכה

מתנה טובה...”
בהתרגשותו לקראת יום השבת היה ר' זלמן סוחף עמו את כל סובביו. ומצית אף בקרבם את שלהבת השבת. מספר אברך אחד:
ביום שישי אחד עברתי על יד ביתו של ר' זלמן, והנה הוא בא לקראתו, והארה עילאית נסוכה על פניו. ופונה הוא אלי וקורא לעומתי בשמחה:
”אי. אם היינו יודעים מה זה שבת קודש היינו יוצאים כאן בריקוד באמצע הרחוב!”
”בא נא יקירי!” ביקש, ”הכנס נא בצל קורתך, ונראה מה אומרת על כך הגמרא הקדושה”
פסעתי בעקבותיו לביתו, הוא שלף מהארון מסכת שבת גדולה ופתח אותה בדף קיט. - והחל להקריא לי, ולפרש בהטעמה יתירה את דברי הגמרא שם - המספרת אודות האמורא רבה בר רב הונא שנזדמן לביתו של רבה בר רב נחמן בערב שבת. הגישו בני הבית בפני האורח מאכלים משובחים ויקרים. השתומם האורח על הכבוד הרב שחלקו לו ושאל: מהיכן ידעתם שאבוא לבקר היום, שכל כך טרחתם להכין עבורי? - ענו לו בני הבית:
”לא כי, אלא כלום חשוב אתה מן השבת אשר לכבודה הכנו את כל הכבוד הזה?!”
”אה” - סיים ר' זלמן, ”אנו אין לנו שום מושג בקדושת השבת. אם היה לנו מושגים, כמה היינו שמחים עכשיו...”
כך היה עוסק ר' זלמן בהכנותיו לקראת שבת, כשכולו שרוי בשמחה והתרוכמות הנפש לקראת קבלת פני יומא דמלכא.
היה ר' זלמן חוזר רבות בשם הרה”ק ר' מנחם מנדל מוויטעבסק זי”ע, אשר היה אומר על כל שבת ושבת -
”שבת כזאת לא היתה עדיין מעולם, וגם לא תהיה שוב לעולם!”
(מתוך הספר ר' זלמן')

בוקר יום השישי. רבי זלמן בריזל, סיים זה עתה את תפילתו ואת שיעוריו הקבועים, יוצא הוא מבית המדרש כשהטלית והתפילין חבוקים לו תחת זרועו, ופוסע הוא מעדנות במעלה הרחוב בדרכו לביתו. פניו של ר' זלמן המאירים והמפיקים נוגה, מסגירים כי דבר מה מתחולל בלבו של האיש פנימה...
אחד ממכריו החולף בסמוך ברכבו. מבחין בר' זלמן המתהלך בצידי הדרך, הלה ממהר לעצור, ולהזמין את ר' זלמן להכנס פנימה לרכבו, כדי להביאו למחוז חפצו.
ר' זלמן נענה להזמנה, נכנס לרכב, ומודה לנהג נרגשות:
”ממש א גרויסען יישר כח, על שאתה ממהר להביאני לביתי. אכן באמת הנני ממש ממהר... מחכה לי בבית אורח חשוב מאד!”
”שמא אוכל לדעת מי הוא האורח החשוב?” - שואל הנהג.
”מה השאלה בכלל? וכי אינך יודע?”, השיבו ר' זלמן בתמיהה -
”דער הייליגער שבת קומט! שבת קודש מגיעה! שבת קודש הוא האורח החשוב ביותר!”
כזו היתה התכונה הרוגשת הקבועה, אשר פיעמה בלבו של החסיד ר' זלמן מידי שבוע בשבוע, לקראת ביאתה של שבת המלכה.
’אינו דומה מאור פניו של אדם בשבת קודש כמאור פניו בימות החול’ אם באנשים בעלמא כך, על אחת כמה וכמה יאירו ויבהיקו פניהם של חסידים ואנשי מעשה, אשר קידשו וטיהרו עצמם ששת ימים לקראת שבת המלכה.
כך היה נראה ר' זלמן של שבת, אשר כבר בהתקרב יום השבת היה לובש צורה חדשה, כשכל כולו אומר - שבת!
עם עלותו מן הטבילה בערב שבת, בשעה מוקדמת, ניתן היה לראות על צעדיו העליזים את שמחתו העילאית, את תשוקת לנו ההומה לקבל את פניה של שבת המלכה.
והיה מתהלך ר' זלמן ובעונג ובהתרגשות ממלמל הוא ”מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה - אי, אי, שבת איז א מתנה טובה... א